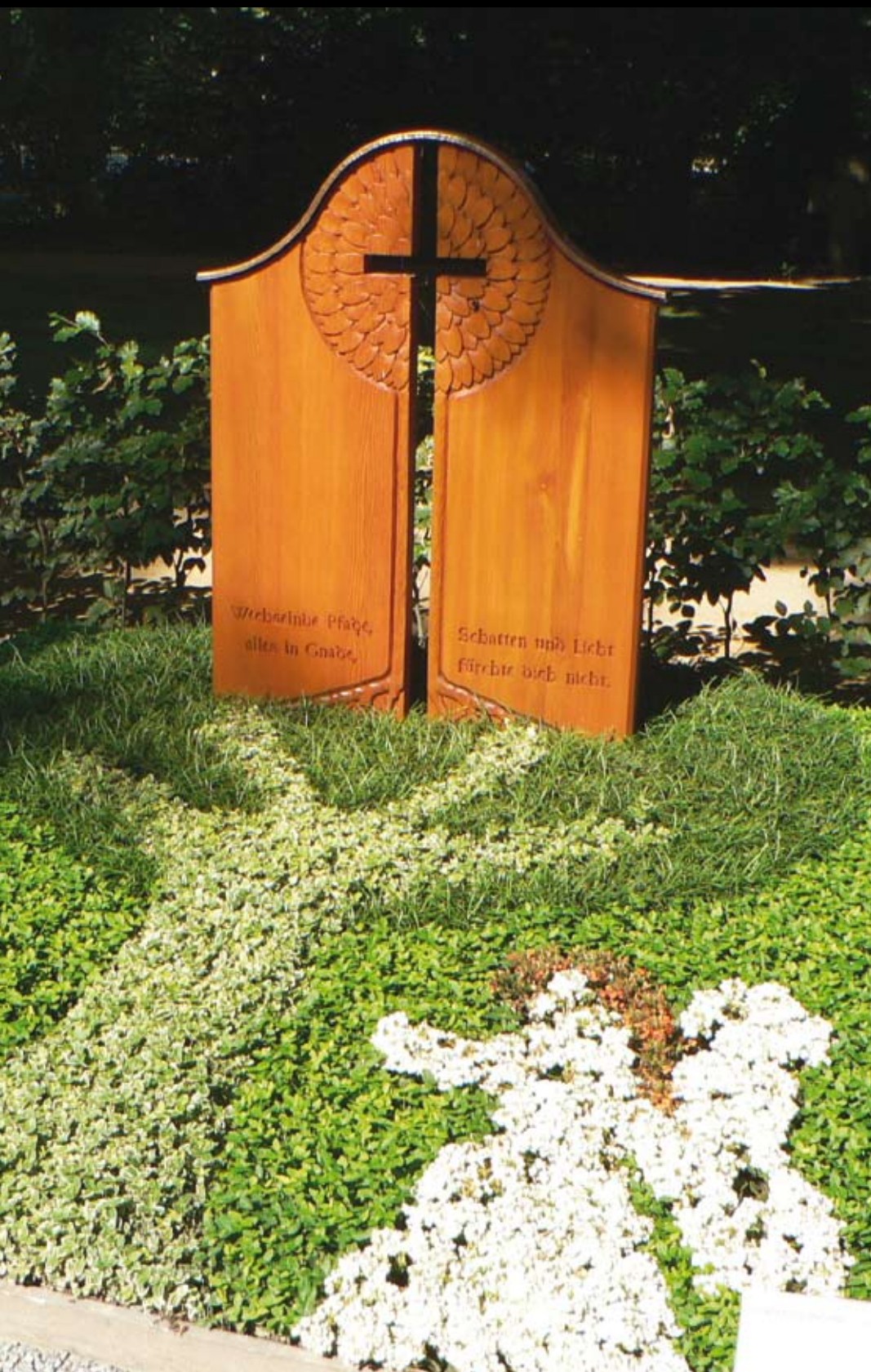

MAGYAR TEMETKEZÉS

VÁLTOZIK
A TEMETKEZÉSI TÖRVÉNY

2013. NOVEMBER 15.,
ORSZÁGOS KEGYELETI
KONFERENCIA

ÉLETÚT DÍJ KALMÁR
TIBORNAK

MEGALAKULT A NEMZETI
ÖRÖKSÉG INTÉZETE

FELÚJÍTOTT SÍREMLÉKEK

EMLÉKFUTÁS

HALOTTSZÁLLÍTÓ AUTÓK
ÁTALAKÍTÁSA

ALTERNATÍV TEMETKEZÉSI
FORMÁK

INNOVATÍV IRÁNYZAT
AZ INTERNETES TEMETŐ

TEMETŐKERTÉSZEK
HAMBURGban

ORSZÁGOS TEMETKEZÉSI EGYESÜLET ÉS IPARTESTÜLET

OTEI

75

444F

504S

555S

terra patinás

910S

Tisztelt Kollégák, kedves Olvasók!

Örömmre szolgál, hogy köszönhetem Önöket soron következő lapszámunk oldalán, melyet ismételten válogatott és aktuális információkkal próbáltunk megtölteni.

Az első néhány oldalon a temetkezési jogszabályváltozásokról és a jelentősebb temetkezési törvénymódosításokról – 2013. évi CXXXVIII. törvény – számolunk be, mely már több hónapja izgalomban tartotta mind a szakma képviselőit, mind az „egyszerű” állampolgárokat.

Beszélggettünk Radnainé dr. Fogarassi Katalinnal, a Nemzeti Örökség Intézetének elnökével. Segítségével bepillantást nyerhettünk az intézet munkájába és az általuk szervezett 12. Kegyeleti Konferencia előkészületeibe, programjába, melyet 2013. november 15-én rendeznek meg.

Az ősz beköszöntével az elfáradt, elhalványult falevelek hullása akaratlanul is a földi élet múlandóságát juttatja eszünkbe. Előtérbe kerülnek ilyenkor az elhalt szeretteink, ismerőseink által hátrahagyott emlékek. Emlékeznünk kell rájuk és emlékeznünk kell nemzetünk nagyjaira is. Nem feledhetjük őket, hiszen jelentős szellemi kincset, eszmét hagytak hátra nekünk. Hálából és tiszteletből vigyáznunk kell az ő testük nyugóhelyére, hiszen a sír nem csupán egy gödör, amelybe elásnak egy holttestet vagy egy urnát, hanem menedékhely azoknak a szíveknek, akiket az elhunytak hátra hagytak.

Lapunkban több oldalon keresztül fényképpel szemléltetve bemutatjuk hogyan újították fel Krúdy Gyula, Jékely Zoltán, Weöres Sándor és még sok más irodalmi és történelmi büszkeségünk síremlékét.

Kiadványunkból ezúttal sem maradhattak ki a szakmai érdekességek. Egyik írásunk a különleges, főként hamvasztásos temetkezési lehetőségeket tárja elénk, míg másik bemutatja az iTREE-t, az internetes emlék és kegyeleti portált, mely egyedülálló nem csak hazánkban, de a világon is.

Remélem írásommal felkeltettem érdeklődésüket a lap oldalainak további olvasásához. Halottak napja közeledtével engedjék meg, hogy Fekete István ide illő szavait idézzem:

„Van egy nap, amikor kimegy a falu a temetőbe, virággal és fénnel, ami elmúlik, és békével, szeretettel, ami nem múlik el. Nincs már ezen a napon fájdalom, csak enyhe távoli szomorúság úszik a táj felett, mint maga az ősz bánatos, ködös álomra készülő ragyogása.”

Varga József
a szerkesztőbizottság elnöke

Magyar Temetkezés kegyeleti szakmai kiadvány

Az Országos Temetkezési Egyesület és Ipartestület (OTEI) lapja

Felelős kiadó

Országos Temetkezési Egyesület és Ipartestület elnöksége
1086 Budapest, Fiumei út 16.

Szerkesztőség

Hírös Temetkezési Kft.
6000 Kecskemét, Mátyás király krt. 38.
Tel.: +36-30/9855-424; Fax: 76/ 504-943
E-mail: magyartemetkezés@gmail.com

A szerkesztőbizottság tagjai

Balogh Károly, Marján Tibor, Puskás Béla, Szekrényes András, Varga József (elnök)
Nyomda: Print 2000
Nyomdai előkészítés: Pixelgraf

TARTALOM

ELŐSZÓ	1
JOGSZABÁLYVÁLTOZÁSOK ÉS AZOK VÁRHATÓ HATÁSA A TEMETKEZÉSI SZAKMÁRA	2
VÉLEMÉNYEK A TEMETKEZÉSI TÖRVÉNY MÓDOSÍTÁSAIRÓL	4
A NEMZETI ÖRÖKSÉG INTÉZETE SZERVEZI AZ ORSZÁGOS KEGYELETI KONFERENCIÁT	6
KRÚDY GYULA HALÁLÁNAK 80. ÉVFORDULÓJÁRÓL ÉS SÍRJÁNAK FELÚJÍTÁSÁRÓL	7
FELÚJÍTOTT SÍROKNÁL	8
VITÉZ BERTALAN ÁRPÁD ÖRNAGY ÚJRATEMETÉSE	10
IN MEMORIAM „SZAKMAI UTAK”	11
HÍREK – ESEMÉNYEK	12
MEGALAKULT A NEMZETI ÖRÖKSÉG INTÉZETE	14
EMLÉKMŰ GYENYIKIN TÁBORNOKNAK BALATONLELLÉN	16
EMLÉKFUTÁS A II. VILÁGHÁBORÚ 70. ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL	17
HALOTTSZÁLLÍTÓ AUTÓÁTALAKÍTÁSAINK	18
FOLYTATÓDIK A SZAKEMBERKÉPZÉS AZ OKTÁVNÁL	19
ALTERNATÍV TEMETKEZÉSI FORMÁK	20
iTREE – INTERNETES VIRTUÁLIS TEMETŐ	21
TEMETŐKERTÉSZEK HAMBURGban	22
A SZERETET KÖZÖSSÉGET TEREMT	24

Jogszabályváltozások és azok várható hatása a temetkezési szakmára

Az elmúlt években a temetkezés területén tevékenykedő szakmai szervezetek folyamatosan tettek javaslatokat a temetőkről és temetkezéssről szóló 1999. évi XLIII. törvény, illetve a végrehajtására kiadott 145/1999. (X. 1.) kormányrendelet módosítására. A kegyeleti szokások és társadalmi változások indokoltá és szükségessé tették a törvény és a kapcsolódó rendeletek módosítását.

A szakmai szervezetek jelentős munkát végeztek annak érdekében, hogy a lakosság elvárásainak és kegyeleti igényeknek megfelelő javaslat kerüljön a parlament elé. 2012 őszén fogalmazódott meg az a kormányzati szándék, hogy a lakosság terhei a temetkezési szolgáltatás területén is csökkenjenek. Egyesületeink ezt a szándékot egyértelműen támogatták és támogatják. A kormány részére készült előterjesztés egyes javaslataival a szakmai szervezetek nem értettek egyet. Sajnos, a szakmailag megalapozott javaslatainkat az előterjesztők csak részben vagy egyáltalán nem vették figyelembe. A kormány két olvasatban – március és május – tárgyalta a Belügyminisztériumban kidolgozott, a szakmai szervezetek véleményét csak részben figyelembe vevő javaslatokat. A kormány a májusi ülésén az előterjesztést elfogadta és május 17-én nyújtotta be a parlament elé. Az előterjesztést megtárgyalta az Önkormányzati és Területfejlesztési Bizottság, a Fogyasztóvédelmi Bizottság, az Emberi Jogi, Kisebbségi, Civil és Vallási Bizottság, az Ifjúsági, Szociális, Család és Lakhatási Bizottság. A kritikus, gyakran elutasító vélemények ellenére valamennyi bizottság alkalmasnak tartotta az előterjesztést az általános vitára, amely június 11-én kezdődött meg. Végül a parlamentben a javaslat részletes vitája június 17-én vette kezdetét. Az előterjesztéshez 41 módosító és kapcsolódó módosító javaslat érkezett. Érdekes, hogy Balla György, a FIDESZ frakcióigazgatója egyedül 20 módosító javaslatot tett, amelyből később visszavont 11-et. A Jobbiknak 14 módosító javaslata volt. A módosító javaslatok egy részét a parlament elutasította.

Pintér Sándor belügyminiszter, szeptember 6-án zárószavazás előtti módosító javaslatot nyújtott be. A módosító javaslat pontosításokat és néhány helyen szigorításokat tartalmazott. Az előzetes terveknek megfelelően, 2013. szeptember 9-én került sor a zárószavazására.

A módosított temetkezési törvény néhány olyan részére koncentrálunk, amelyek jelentős hatással lehetnek a magyar temetkezésre és a temetkezési szolgáltatókra.

1. Urnák hazavitelének korlátozása

Az urnák hazavitelének lehetőségét a törvénymódosítás szigorítja, de nem tiltja meg. Fő változás, hogy az urnát hazavivő személynek nyilatkoznia kell arról, hogy hol helyezi el az urnát, méltó helyen kell elhelyeznie, és biztosítania kell azt, hogy más személyek is gyakorolhassák a kegyelet lerovásának jogát, az elhelyezést követően is. Ez a szabályozás jó irányba mozdul el a kegyeleti jogok gyakorlása és megvalósulása szempontjából, és azáltal, hogy nem tiltja meg az urnák hazavitelét, nem növeli a gyászoló család költségeit. Amennyiben az urnák hazavitelét megtiltaná az előterjesztés, abban az esetben a kötelező temetői elhelyezés miatt, a temetéshez kapcsolódó anyagi terhek növekedtek volna.

2. Temetkezési irodák léte a kórházaknál

Pintér Sándor zárószavazás előtti módosító javaslata ezt a részt érintette a legnagyobb mértékben. Az elfogadott törvénymódosítás azokat a szándékokat igyekezett megakadályozni, amelyek a korábbi javaslatok kijátszására irányultak. Így különösen szigorú lett a kórházak 200 méteres körzetének

pontosítása és a bérleményekre vonatkozó előírások hatálybalépésének szigorítása. A temetkezési szabályok korábbi módosításakor a cél az volt, hogy a kórházak területén ne működhessenek a temetkezési irodák. Ezt meg is tiltotta a korábbi szabályozás. Az előterjesztés most a kórházak területének bármely pontjától mért 200 méteres körzetéből távolítja el a temetkezési irodákat és a temetkezéssel kapcsolatos bármilyen tevékenységet. A törvénymódosítás következménye, hogy 105 temetkezési vállalkozásnak kell új irodát keresnie. Tapasztalatink szerint a vállalkozások többsége elkezdte keresni a törvényes megoldásnak megfelelő irodákat.

A gyászolók a kórházak közelében gyors és teljes körű szolgáltatást tudtak igénybe venni, és semmilyen szempontból nem sérül a lehetőségük arra, hogy valamelyik temetőben vegyék igénybe a temetkezési szolgáltatásokat. A temetkezési szolgáltatók versenye ráadásul kedvező hatást gyakorol a szolgáltatások áraira.

A törvénymódosítás egyik következménye lehet, hogy a kórházak közelében gyakorlatilag megszűnik a temetkezési szolgáltatók versenye, hiszen a kórházak zöme, jellemzően nagyobb településeken (főként Budapesten) sűrűn lakott városközpontokban található. A 200 méteres távolság a legtöbb esetben azt jelenti, hogy a kórház utcájától számított második-harmadik utcában létesülhetnek csak temetkezési irodák, ahol – a temetkezés területén fennálló reklámkorlátozásoknak is köszönhetően – nem vagy csak nehezen fognak rátalálni a gyászolók.

3. Hamvasztás költségeinek átláthatósága

A hamvasztásra, a költségekre és a hamvasztóüzemekre több részletszabályt is előír a törvény. Az elfogadott törvény biztosítja a gyászolók azon jogát, hogy hamvasztóüzemet válasszanak, és ennek érdekében összehasonlíthassák több hamvasztóüzem árait. Emellett az előterjesztés többletlehetőséget is teremt a gyászolók és a hamvasztóüzemek

részére, hiszen a szabályozás szerint, ezt követően ravatalozhatnak és búcsúztathatnak is a jövőben ezekben az intézményekben. Ezen utóbbi lehetőség költségcsökkentő a gyászoló család részéről, és bevétel a hamvasztóüzemek részére.

4. Szociális temetés bevezetése

A törvénymódosítás legjelentősebb újítása a szociális temetés intézményének bevezetése. Ezt a gyászolók kizárólag olyan módon vehetik igénybe, ha vállalják a személyes közreműködést. A személyes közreműködés, a hatósági áras hamvasztás, a pályázatott hatósági áras temetőn kívüli szállítás, a börtönökben készülő, ingyenesen hozzáférhető temetkezési kellékek és a költségmentes (a temetőfenntartók, az üzemeltetők és a kórházak által átvállalt költségű) szolgáltatások teszik komplexszé ezt a temetkezési konstrukciót.

A szociális temetésre vonatkozó szabályok 2014. január 1-jén lépnek hatályba. Az önkormányzatoknak még ebben az évben gondoskodniuk kell a szociális parcella kijelöléséről, illetve kialakításáról, módosítani kell a helyi rendeletet és szükség esetén a kegyeleti közszolgáltatási szerződéseket.

A Vhr. a szociális temetésekkel kapcsolatos feladatok ellátása vonatkozásában csak önkormányzatot nevesít, akinek az igény bejelentésétől számított egy napon belül gondoskodnia kell a holttest szállításának, hamvasztásának és az urna vagy koporsó szállításának megszervezéséről. Megítélés szerint, az önkormányzati feladatok címzettje a képviselő-testület. Az operativitás biztosítása érdekében a célszerű az lenne, ha képviselő-testületek a szociális temetéssel kapcsolatos hatáskört a polgármesterre ruháznák át, míg a feladat

ellátása nem hatósági ügyként a szociális feladatokat ellátó iroda feladat- és hatáskörébe kerülne.

A szociális temetés iránti kérelmeket az önkormányzatok szociális ügyeket intéző szervezete, vagy személye fogadja. A szociális temetés igénylése két módon történhet. Egyrészt az eltemettetésre köteles hozzátartozó kérelmezheti, másrészt abban az esetben, ha az elhunytak nincs vagy nem lelhető fel hozzátartozója, vagy az a temetről gondoskodni nem tud, vagy nem akar. A második esetben problémát jelenthet az időtényező, amely a hűtés költségeinek megnövekedését eredményezheti. A kérelmek benyújtására formanyomtatványt kell szerkeszteni, amelyen a temetéshez szükséges adatok szerepelnek.

Amennyiben az eltemettető szociális temetést igényelt, de mégsem tud gondoskodni a személyes közreműködés biztosításáról, és azt bejelenti, gondoskodni kell a köztemetés elrendeléséről. Ebben az esetben nem tudjuk, hogy a korábban a szociális temetés kapcsán megrendelt halottszállítás, valamint a megrendelt kellékek költségei kit terhelnek.

Egyelőre tisztázatlan, hogy a kellékek szállítása (börtön – megrendelés helyszíne) hogyan történik, valamint ki és milyen módon tárolja a kiszállított kellékeket.

A szociális temetés kapcsán a holttest köztemetőben történő tárolásának és hűtésének költségét a köztemető fenntartójának – azaz az önkormányzatoknak – kell viselnie. Amennyiben a szociális temetés keretében hamvasztásos temetésre került sor, a hamvasztás költségei szintén az önkormányzatot terhelik. A szociális és a köztemetéshez (az utóbbit valószínűleg törlik) kapcsolódó hamvasztás esetén 10.000,- Ft a hamvasztási díj. Közköltségen történő eltemettetés esetén a kifizetett díj hagyatéki

teherként érvényesíthető, szociális temetés esetén ennek ellentételezése a központi költségvetésből nem történik meg.

A szociális temetés a köztemetés eljárási rendjét nem érinti. Amennyiben az adott településen a köztemetéseknek kialakult rendje van, célszerű azt változatlanul hagyni, azzal a kivétellel, hogy a tv. módosítását követően a köztemetés helyéről és idejéről már nem a temető üzemeltetője, hanem a temetést megrendelő illetékes önkormányzat jegyzője értesíti a hozzátartozót.

Azt egyelőre nem lehet tudni, hogy ez az intézmény mennyire lesz sikeres, milyen hányadban veszik majd igénybe a gyászoló családok, milyen hatással jár majd a temetkezési piacra, mit okoz a temetőüzemeltetés terén, és mennyi költséggel jár majd az állam részéről. Az a lehetőség azonban, hogy a személyes közreműködéshez (pl.: sírásás, temetőn belüli szállítás) a gyászoló család mást is felkérhet, valószínűleg kikaput rejt magában arra, hogy a temetkezési szakemberek némi borralaló fejében „feketén” mégis részt vegyenek a részfeladatok ellátásában.

A szociális temetés intézményének bevezetése a temetéshez kapcsolódó anyagi terheket jelentősen csökkenti a gyászoló oldalán. A törvénymódosítás alapján ezeket a költségeket az államnak, a kórházaknak, a temetőfenntartóknak, a hamvasztóüzemeknek és a temetőüzemeltetőknek kell megfizetni.

A temetkezési törvény végrehajtására kiadott rendeletet a kormány október közepén elfogadta. Ennek tartalmáról a következő számunkban írunk.

Puskás Béla

Vélemények a temetkezési törvény módosításairól

Temetkezési tevékenységet végző cégek vezetőjét kérdeztük meg, hogy véleményük szerint milyen hatásokkal fog járni a várható törvényt módosítás. A válaszok alapján megállapítható, hogy a szakma aggódva követi az eseményeket, de bízik a törvényhozók racionális belátására.

Válaszadóink:

Dorogi János, a gyulai Pietas Egyházi Temetkezési Kft. ügyvezetője, Tóbel János, több budapesti kegyeleti vállalkozás tulajdonosa, Nyakas Gábor, a szekszárdi Panteon Temetkezési Kft. ügyvezetője, Kari Irén, a Hajdú-Bihar Megyei Temetkezési Vállalat igazgatója

1. Melyik témakört tartja saját üzleti vállalkozása szempontjából a temetkezési törvény legaggályosabb pontjának. Milyen veszélyekkel járhat ez a vállalkozására nézve?

Dorogi János (Gyula): A szociális temetés bevezetésével a kezdeti időszakban nagyon sok problémával kell a temetkezési és a temetőt üzemeltető vállalkozásoknak szembenézni. A megszokott zökkenőmentes kegyeletteljes szolgáltatás átalakulhat családon belül végzett, „kalákás” temetkezéssé. Nem lesz biztosítva az elhaltat megillető kegyeleti oldal, visszaesés várható a kegyeleti szolgáltatásban.

Tóbel János (Budapest): A temetkezési törvény számunkra legaggályosabb része az egészségügyi intézményektől mért 200 méteres védőtávolság. Indokolatlan, érthetetlen, és számos alapjogot sért. Bevezetése biztos, hogy számos hátránnyal fog járni. Évtizedes tradicionális temetkezési cégek fognak megszűnni, és a kegyeleti kultúra rendszerváltás utáni fejlődését fogja visszavetni, torzítani.

Nyakas Gábor (Szekszárd): Aggályosnak tartom, hogy kiveszi a törvény a vallási közösség tulajdonában lévő temetőben, temetkezési emlékhelyen a vallási közösség által vallási szertartás keretében végzett urnaelhelyezést a temetkezési szolgáltatások közül. Ez gyakorlatilag diszkriminatív intézkedés a nem vallási szertartás szerint, vagy nem vallási közösség temetkezési helyén temettetőkkel szemben. Szerintem ez a módosítás árnövekedést okoz, elsődlegesen a nem érintett szereplők felé.

Kari Irén (Debrecen): A szociális temetési mód megjelenése az üzemeltetőre olyan terhet ró, melyhez sem hatásköre, sem for-

rása nincs. Amennyiben a szociális temetés igénybevevőinek száma jelentős lesz, az üzemeltető – aki egyben az esetek többségében temetkezési szolgáltató is – kénytelen lesz létszámot csökkenteni az alacsonyabb bevétel miatt. Ezzel viszont csökken a lehetősége annak, hogy a személyes közreműködést végzők szabálytalan munkavégzése esetén a feladatot átvegyék.

2. Melyik pontokat tartja a törvény szakmát segítő, pozitív változásának?

Dorogi János (Gyula): Az állandó bejelentett foglalkoztatást, hűtőgépkocsi alkalmazását.

Tóbel János (Budapest): Nem találtam ilyen pontot a törvénytervezetben.

Nyakas Gábor (Szekszárd): Az urna hazavitelének szigorítása. Ellenőrzés és szankcionálás feltételeinek megteremtése.

Kari Irén (Debrecen): Az urnák hazavitelének korlátozása helyes irányt mutat.

3. Hogyan tudna a törvényt módosítani mind az állampolgároknak, mind pedig a szakmai szereplőknek?

Dorogi János (Gyula): A szociális temetés helyett alanyi jogon támogatást nyújtani a családoknak, hatósági árássá tenni a temetkezést.

Tóbel János (Budapest): Ha nem lépne életbe.

Nyakas Gábor (Szekszárd): Szerintem célszelűbb lett volna egy szociális kellékcsoomag összeállítás a gyártókat pályáztatva, illetve egy szociális szolgáltatási csomag helyi vállalkozásokat pályáztatva, úgy, hogy a szociális temetésre nyújtott térítést az állam a nyertes gyártónak, illetve temetkezésnek fizette volna ki.

Kari Irén (Debrecen): A helyes az lenne, ha minden magyar állampolgárnak alanyi jogon járna egy egyszeri temetkezési segítség.

4. A 2014. január 1-jén életbe lépő temetkezési törvény és az ehhez kapcsolódó kormányrendelet hatására Ön szerint milyen lesz a temetkezési szakma helyzete és annak alakulása a következő 5 évben?

Dorogi János (Gyula): Az 2014. január 1-jén életbe lépő temetkezési törvény és kormányrendelet után a kezdeti időszakban a temetkezési szakmára nagyon nagy felelősség hárul. Lesz olyan temetkezési szolgáltató, aki nem fogja tudni teljesíteni a törvényben meghatározott elvárásokat, így azok befejezik tevékenységüket. Öt éven belül, sőt lehet, hogy hamarabb le fog tisztulni a temetkezési szakma.

Tóbel János (Budapest): Ha a törvény hatályba lép, a szakma résztvevőinek nem nagyon kell 5 évben gondolkodni, inkább más területen kell szerencsét próbálni. Jómagam a vendéglátást látom lehetséges alternatívaként, mint tisztos megélhetési forrást, persze rengeteg kolléga nem fog tudni új vállalkozást indítani, korából vagy anyagi helyzetéből adódóan. Ők lesznek a törvény legnagyobb vesztesei.

Nyakas Gábor (Szekszárd): Szinte biztos, hogy több vállalkozásnak súlyos anyagi gondokat fog okozni a törvényt módosítás több pontja is. Az is biztos, hogy olyan vállalkozások is meg fognak szűnni, amelyek eddig korrekt munkát végeztek. Minden esetben biztos, hogy nehéz időszak fog eljönni a vállalkozások részére.

Kari Irén (Debrecen): A szociális temetés veszélyes a temetőüzemeltetés finanszírozásának szempontjából. Az üzemeltető a kieső árbevételét kénytelen lesz a lakosság azon részével megfizettetni, akik szeretteik temetésének költségeit saját maguk állják (emiatt nőhet a szociális temetések száma). Amennyiben az állam nem finanszírozza meg a kieső árbevételt, a jelenlegi „kegyeleti közszolgáltatók” száma jelentősen lecsökken, amivel egyenes arányban nő a temetkezési szolgáltatók száma, amivel minden bizonnyal még ádázabb harc lesz a kegyeleti piacon.

Szerkesztőbizottság

A Magyarországi Krematóriumok Szövetsége 2013. május 7-én tartotta évváró taggyűlését

A taggyűlésen a tagok az előírt kötelezettségein belül megvitatták és elfogadták az előző év főbb számain és a társaság mérlegét. Ezen túl értékelték a 2012-es évet és előzetesen megvitatták a 2013. év feladatait.

Egy ilyen taggyűlés mindig alkalmas arra, hogy áttekintsük a szövetség lassan már évtizedes munkáját. Az egyesület gondolata ugyanis már 2003-ban kezdte bontogatni szárnyait, és végül is 2004 áprilisában alakult meg a Magyarországi Krematóriumok Szövetsége és jegyezte be a Fővárosi Bíróság. A szövetség alapító tagjai voltak:

Adytum Kft., Miskolc · AKSD Kft., Debrecen · Budapesti Temetkezési Intézet Rt. · Concremo Kft., Csanádpalota · Corpus-Rex Kft., Ságvár · Csömöri Temetkezési Szolgálat Kft. · Győri-Veres-Győri Kft., Szolnok · Lessus Kft., Miskolc · Testamentum Kft., Szeged · Temetkezési Szolgáltató Kft., Tatabánya · Jószív Temetkezési és Szolgáltató Kft., Győr

A tagok sorába ezt követően belépett a HT Hő- és Tüzeléstechnikai Kft. és a Kerékgyártó és Társa Kft., ezt követően az alapító tagok 2013-ig nem változtak. 2012-ben az egyik rendes évi taggyűlés alkalmával meghívták az újonnan megalakult krematóriumok tulajdonosait, és felajánlották a lehetőséget, hogy vegyenek részt a szövetség munkájában. Ebből adódóan a 2013. május 7-i közgyűlés alkalmával a Kremat Kft., aki a drágszéli krematórium tulajdonosa, tagja lett a szövetségnek.

A szövetség majd egy évtizedes munkáját ha pár gondolatban értékelni akarjuk, el kell mondanunk, hogy az alapvető cél egyértelműen teljesült, ami az volt, hogy a szövetség tagjai között egy olyan rendszeres, szakmai alapon nyugvó kapcsolat alakuljon ki, amely megfelelő alapot ad a kegyeleti szakma fejlődéséhez és fejlesztéséhez. A hamvasztási feladatok és a hamvasztandó személyek száma évről évre nő. A szolgáltatás fejlesztése és az ezzel járó technikai-technológiai fejlődés elengedhetetlen a krematóriumok számára. Külön ki kell azt is emelni,

hogy a törvény által meghatározva kell véggezni minden halotthamvasztónak a munkáját, és ezen jogszabályok és előírások betartása egy felelősségteljes és szakképzett munkát vár el a hamvasztóüzemektől.

A taggyűlés napirendjei között kiemelt szerepet kapott annak megvitatása, hogy a Krematóriumok Szövetsége, illetve annak vezetése részt vett a temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. XLIII. évi törvényi változások véleményezésében. Ennek a feladatnak jelentőségét különösen növelte az a tény, hogy ez a törvény és majd ezt követő kormányrendelet a tagok véleménye szerint jelentősen meg fogja határozni a krematóriumok munkáját az elkövetkezendő időkben. Szövetségünk támogatja és egyetért a kormány azon szándékával, hogy a temetési költségek csökkenjenek, de ezt csak úgy lehet végrehajtani, ha ez nem megy a szakmai munka rovására.

Sokan nem is tudják, de a krematóriumoknak jelentős költséget jelent a környezetvédelem és azokhoz kapcsolódó eljárási díjak. A hamvasztóüzemek légszennyezettségi kibocsátását folyamatosan mérni kell, melynek költségkihatásai jelentősek. Megjelent a légszennyezettség-kibocsátással összefüggő adóteher, a környezetterhelési díj is a krematóriumoknál. Épp ezért a krematóriumok technológiáját folyamatosan fejleszteni kell, amely fejlesztés szinte minden egyes hamvasztóüzemben megtalálható. Ma már korszerű, 4. generációs hamvasztókemencével dolgozik szinte minden magyarországi hamvasztóüzem.

Egyre nagyobb hangsúlyt kap a krematóriumok nyilvántartása, amelyet mindig úgy kell fejleszteni, hogy az olyan zárt rendszerként működjön, amely teljes mértékben biztosítja az elhunytak és hamvaik azonosítását, ezért ezekben az üzemekben folyamatos

számítástechnikai fejlesztést kell végrehajtani, de előfordul ma már vonalkódos nyilvántartási rendszer is. A tagok külön hangot adtak annak is, hogy az előzőekben említett magas színvonalú szakmai munka csak és kizárólag akkor valósulhat meg, ha ehhez minden feltételt a törvény is biztosít.

A vállalkozásokat és a szakmai szervezeteket leginkább a szociális temetés, ezen belül a szövetséget a szociális hamvasztás kérdésköre foglalkoztatja leginkább. Egyértelmű álláspontja a szövetségnek és tagjainak az, hogy a majdan megjelenő kormányrendeletben, vagyis a törvény végrehajtási utasításában, a szociális hamvasztás árát úgy kell kialakítani, hogy az megfeleljen az 1990. évi LXXXVII. az árak megállapításáról szóló törvény előírásainak: „legalacsonyabb árat úgy kell megállapítani, hogy az legalább a hatékonyan működő vállalkozó ráfordításaira fejezetet biztosítson”.

A temetőkről szóló törvény végrehajtása során az eltelt időszak gyakorlati életben felvetett egy-két ellentmondást. Ilyen ellentmondások voltak például a külföldön elhunyt magyar személyek valamint a Magyarországon elhunyt külföldi személyek, hamvasztására vonatkozó törvényi előírások, szerettük volna elérni azt, hogy ezek a törvényhelyek változzanak.

A Magyarországi Krematóriumok Szövetsége úgy zárta közgyűlését, hogy a törvény és az ehhez kapcsolódó kormányrendelet megjelenése után egységes álláspontot fog kialakítani annak érdekében, hogy úgy a krematóriumok számára, mint a hozzájuk kapcsolódó szolgáltatók számára a törvény gyakorlata egységes alkalmazást kapjon.

Tóth Zoltán

**Magyarországi Krematóriumok Szövetsége
elnök**

A Nemzeti Örökség Intézete szervezi az Országos Kegyeleti Konferenciát

Idén is megszervezik az Országos Kegyeleti Konferenciát, amely iránt az eddigi tapasztalatok szerint egyre nagyobb az érdeklődés. Mi ennek az oka? Radnainé Dr. Fogarasi Katalint, a Nemzeti Örökség Intézetének elnökét kérdeztük a pozitív tendenciáról, a konferencia várható tematikájáról és a legfontosabb változásokról.

A hagyományteremtő céllal szervező-dött Kegyeleti Konferencia, amelyet ez év novemberében immár 12. alkalommal tartanak meg. Milyen változások várhatók a korábbi évekhez képest?

A legfontosabb változás, hogy ezúttal már a Nemzeti Örökség Intézete a bizottsággal együttműködve szervezi a soron következő, november 15-én tartandó konferenciát. Az intézet a Miniszterelnökség háttérintézményeként, önálló szervezeti egységként kezdhette meg működését májusban. Az első Orbán-kormány az ezredfordulón hozta létre Nemzeti Kegyeleti Bizottságot, amely az évek során egy három-ötffős operatív titkársággal működött, s nem is győzhette a ráosztott feladatköröket. Már csak azért sem, mert azok időközben jelentősen, az emlékhelyekkel kapcsolatos feladatokkal bővültek. A Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság és az újonnan létrehozott intézet a jövőben is szorosan együttműködik, azonban fontos tisztázni, hogy az intézet magasabb szinten, szélesebb feladatkört ellátva végzi munkáját. Az emlékezés kultúrájával, az emlékhelyekkel foglalkozó intézet fontossága és létrehozása több mint egy évtizede már felmerült. A közös célok eredményeként alakult meg a Nemzeti Örökség Intézete, amely ellátja a bizottság titkársági, így például a nemzeti sírkerthez kötődő feladatait is.

A konferencia tematikáját illetően, milyen témák kapnak prioritást?

Elsősorban a temetkezési törvény 2013. november 1-jén hatályba lépő módosításának értékelésére tartunk fórumot. A törvényi rendelkezések fontos változtatásokat és további feladatokat irányoznak

elő, amelyek egyeztetésére, megvitatására kiváló lehetőséget ad a konferencia. Segítsünkre lesz, hogy e témában egyik oldalról a törvényt előkészítő Belügyminisztérium, másrészt az OTEI elnöke, Horváth József tart előadást. Fontos kiemelni, hogy a 2014-es esztendő két nagyon fontos esemény emlékéve. Jövőre lesz az I. világháború kitérésének 100. évfordulója, illetve a 70 évvel ezelőtt történt holokauszt áldozataira is emlékezünk. Természetesen ezek a témák is a konferencia gerincét képezik. A korábbi évekhez hasonlóan a nemzeti emlékhelyekről is szó esik, és a meghívott előadóink egyike a Székesfehérvári Romkertet külön bemutatja.

A meghívott előadókról, illetve a várható résztvevőkről mit tudhatunk?

A konferencián előad Lázár János, a Miniszterelnökséget vezető államtitkár, valamint Balog Zoltán, az emberi erőforrások minisztere is. A konferencián résztvevők száma évről évre nő, tehát ez a pozitív tendencia alátámasztja azt a feltevést, miszerint szükséges egy olyan szakmai fórum, ahol a döntéshozók és szervezetek vezetői találkoznak. Tapasztalataink szerint egyre többen képviseltetik magukat mind az emlékhelyek iránt érdeklődők, mind az emlékhelyeket fenntartó intézmények részéről is.

A Fiumei úti sírkerttel kapcsolatos távlati tervekről több fórumon, sajtóban érintőlegesen esett szó. Miért kiemelt jelentőségű ez?

A Fiumei úti sírkertben nem csupán a magyar történelem számtalan nagyja nyugszik, de jó néhány építészeti kincset, műemléket is találhatunk ott. Mi is azt szeretnénk, ha olyan érdekes helyszínt

tudnánk kialakítani, amelyet a Budapestre látogató magyar és külföldi turisták is felkeresnek, s amelyet a magyar iskolások is jól ismernek. Ennek megvalósítása persze jelentős összeget is igényel, első lépésként azt szeretnénk, ha a jelenlegi tizenegy nemzeti emlékhely mellé a Fiumei úti sírkert is bekerülne. Reményeink szerint ez már idén megvalósulhat.

Visszatérve a változásokra, a konferencia helyszínét tekintve lesz-e módosítás?

Szerencsére nem. A Honvédelmi Minisztérium Hadtörténelmi Intézet és Múzeuma biztosítja számunkra ezúttal is a helyszínt, amelyért hálásak vagyunk. Az intézetek között nagyon jó a kapcsolat, és a múzeum segítségével idén is méltó helyszínen tarthatjuk a Kegyeleti Konferenciát.

Szerkesztőség

Krúdy Gyula halálának 80. évfordulójáról és sírjának felújításáról

Az 1982. október 25-én Óbudán megalakult és immár 31 éve működő Krúdy Gyula Irodalmi Kör fontos feladatának tekintette az író műveinek népszerűsítését, emlékének ápolását és a kapcsolattartást mindazokkal a fontosabb településekkel, amelyek jelentősek voltak az író számára. Így többek között Nyíregyházával, a szülővárosával; Várpalotával a nagyanyai vonal helyszínével; a jelenleg szlovákiai Szécsénykovácsival, a Krúdy ősök falujával és nem utolsósorban Óbudával, ahol működünk és ahol élete három utolsó évét élte Krúdy Gyula (1930–1933).

Érdekes megemlíteni, hogy a Krúdy-kör ott szervezi havonta, minden második csütörtökön a legfontosabb rendezvényeit, ahol Krúdy egykori kedvenc tanyázó helye volt: a Kéhli vendéglőben, annak Krúdy szalonjában, alig 100 méterre az író egykori lakásától. Emlékfal is őrzi ezt a momentumot. Az író emlékét ápolta Cecei-Horváth Tibor tulajdonos, a Kör alelnöke, és sajnálatos halála után híven őrzi ezt a hagyományt két fia: Cecei-Horváth Gergely és ifjabb Cecei-Horváth Tibor.

Az idei év kettős Krúdy-jubileum, mert 80 éve, 1933. május 12-én halt meg a híres magyar író és 2013. október 21-én ünnepeljük születésének 135. évfordulóját. Ezért is

nagy öröm számunkra, hogy Óbuda-Békásmegyér Önkormányzata az idei évet Krúdy-évvé nyilvánította. Ennek kapcsán ünnepi koszorúzások, megemlékezések, séták, kiállítások, óbudai kulturális „Krúdy-negyed” kialakítása, filmvetítések színesítették és színesítik az idei évet. Sőt, az író születésnapján egy, a Krúdy hősét, Szindbádöt megidéző új szobor is felavatásra kerül Óbudán a Főtéren.

Krúdy Gyula halálának 80. évfordulója napján, 2013. május 12-én a Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum színháztermében ünnepi estet tartottunk Krúdy életét és óbudai emlékeit felelevenítő írásaiból és a Krúdy-kör tagjainak róla írt alkotásaiból.

A helyszín azért is volt érdekes, mert itt, az egykori Templom utca 15.-ben élt 3 évig meglehetősen szegényes körülmények között Krúdy Gyula, és itt is halt meg.

Krúdy Gyula sírja a Fiumei úti sírkertben található.

Az óbudai ünnepek kapcsán felvettem, hogy fel kéne újítani a síremléket, mert kissé megviselte „az idő vasfoga”. Szerencsére akadt olyan vállalkozó Zábó Attila, az óbudai Mókus Sörkert igazgatója személyében, aki ezt a feladatot felvállalta és munkatársával elvégezte a munkát. A szükséges engedélyek beszerzését Tóth József faragó művész oldotta meg. A sír felújítása a BTM Budapesti Galéria szakfelügyelője, a sírkert vezetősége szakfelügyelete és Kanizsa József költő, a Krúdy Gyula irodalmi kör titkára jelenlétével valósult meg egy meglehetősen forró nyári napon.

Köszönet a jó együttműködésért!

Eredeti fényében ragyoghat Borsos Miklós szobrászművész által megálmodott és felállított síremlék. Újra jól látható a homorú, modern emberalak, valamint a „meghasadt szív” is.

Király Lajos

a Krúdy Gyula Irodalmi Kör elnöke

Felújított síroknál

Felújított síroknál emlékezett a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság, valamint a Nemzeti Örökség Intézete

Szalay 200

A bizottság 2013. április 18-án, születésének 200. évfordulóján emlékezett meg Szalay László államférfiról, jogászról, a modern magyar történetírás egyik megalapítójáról. A főhajtásra Szalay László sírjánál került sor a Fiumei úti temetőben. A nyughely védett, 2001 óta a nemzeti sírkert része. A megemlékezésen dr. Zlinszky János, a jogtudomány professzora, a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság elnökhelyettese, valamint dr. Csorba László történész, a Magyar Nemzeti Múzeum főigazgatója mondott emlékbeszédet, akik a jelenlévő fiatalokhoz szólva szuggesztíven idézték meg Szalay László emlékét. A rendezvényen jelen volt többek között: Mádl Dalma asszony; dr. Handó Tünde, az Országos Bírósági Hivatal elnöke; dr. Lomnici Zoltán, a Legfelsőbb Bíróság egykori elnöke; Szüllő Ferencné Rudan Klára és Rudan Ferenc, Szalay László ükunokái, valamint a Hild József Általános Iskola diákjai.

Jékely 100

A bizottság a családdal közösen emlékezett meg Jékely Zoltán Baumgarten-, József Attila- és Kossuth-díjas költőről. A főhajtásra az író és műfordítóként is ismert művész 2002 óta védett síremlékénél került sor a Farkasréti temetőben, 2013. április 24-én délelőtt. A megemlékezésen a bizottság részéről Katona Tamás történész mondott meghatározó beszédet. Az íróársadalmat Ágh István, Kossuth- és József Attila-díjas költő képviselte színvonalas emlékbeszédével. Az esemény pikantériája volt, hogy a felszólalók mind személyesen ismerték a költőt. Az eseményen Lukács Sándor, Jászai Mari-díjas színész, Erdemes és Kiváló Művész szavalta el Jékely Zoltán: Aki Szent György napján született című költeményét. A megemlékezésen Boross Péter volt miniszterelnök,

Katona Tamás megemlékezik Jékely Zoltánról születésének 100. évfordulóján, a felújított sírja előtt

a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság elnöke mellett jelen volt a szervezők nagy örömeire számos fiatal is. Ekkor még nem tudhattuk, de Katona Tamásnak ez volt az utolsó közéleti szereplése. Alig két hónappal az ünnepség után, június 28-án hunyt el. Temetéséről a Miniszterelnökség és a Nemzeti Örökség Intézete (NÖRI) gondoskodott. A történész Jékely Zoltánhoz közel, a Farkasréti temetőben lelt végső nyugalomra.

Weöres 100

Weöres Sándor sírjánál emlékezett meg a Magyar Írószövetség, a Nemzeti Örökség Intézete, valamint a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság a költő születésének 100. évfordulója alkalmából a Farkasréti temetőben. Kalász Márton Kossuth-díjas költő kiemelte: Weöres pályája irodalomtörténetileg feltártnak mondható, művei jó kiadásokban hozzáférhetők,

Főhajítás Weöres Sándor felújított sírjánál, születésének 100. évfordulóján

Zlinszky János professzor beszédet mond Szalay László felújított sírja előtt, születésének 200. évfordulóján

nem feledkeznek meg róla a szakirodalom sem. „Azonban verseit nem szabad úgy olvasni, hogy kulcsot adnak kezünkbe, a versekhez csak a versek vezetnek el, a versekhez csak a versek adnak kulcsot, egyik a másik után és a másik az egyik előtt, és bonyolultan összeszövődve és távolról válaszolnak egymásnak” – fogalmazott. Az eseményen Zsigmond Attila szólalt fel a bizottság részéről. A költő versét Mákos Tamás, a Magyar Írószövetség Weöres Sándor szavalóversenyének első helyezettje adta elő.

Sírfelújítások

A bizottság a tavalyi évhez hasonlóan, idén is számos méltatlan állapotú sírt állíttatott helyre, köztük elsőként Szalay Lászlóét, Jékely Zoltánét és Weöres Sándorét. A sírok védetté nyilvánításáról továbbra is a bizottság, a rendelkezési jogot azonban 2013. május 22. óta a NÖRI gyakorolja. A NÖRI a védett sírok felújítását akkor végzi el, ha a sír életveszélyes állapotúvá vált, illetve ha az ott nyugvó személy születésének, vagy halálának kerek évfordulója van. 2013-ban a NÖRI, illetve a bizottság összesen 54 sírt újítottatott fel és 20 új síremléket állíttatott. Felújításra került többek között a Farkasréti temetőben Apor Gizella, a magyar Vöröskereszt megszervezője; Jancsó Benedek publicista, író, költő; Borsos Miklós szobrászművész sírja. A Fiumei úti sírkertben Schafarzik Ferenc geológus, akadémikus, a műszaki földtan, földregész és hidrogeológia

A szegedi Korda-kripta a felújítás előtt

A szegedi Korda-kripta a felújítás után

Schafarzik Ferenc síremléke a felújítás előtt, Fiumei úti sírkert

Cebrián László síremléke a felújítás előtt, Újköztemető

Cebrián László síremléke a felújítás után, Újköztemető

Schafarzik Ferenc síremléke a felújítás után, Fiumei úti sírkert

hazai úttörője; Tapolczi Dezső színész, az egykori Fővárosi Operettszínház igazgatója; Tolnay Lajos vasútépítő mérnök, a hazai mozdonygyártás megszervezője síremléke; a szegedi Belvárosi temetőben a Korda-kripta, amelyben Korda János 1848/49-es nemzetőr katonatiszt nyugszik. Új síremléket kapott például Farkasréten Polik Dezső filmoperatőr, a magyar filmgyártás úttörője; Lánczy Margit

színésznő és operaénekes; Szili Leontin író; Istvánffy Edvin gépészmérnök, a hazai mikrohullámú ipar megalapozója; Gombocz Miklós pedagógus; Inzelt István katonatiszt; Rapaich Rajmund botanikus, biológia professzor. A Rákoskeresztúri Újköztemetőben Szendrey Zsigmond néprajzkutató; Herczeg Jenő színész, rendező; Láng Margit ókortörténész, régész. A Fiumei úti sírkertben pedig Tasner Antal

jogász, akadémikus; Haraszti Gyula irodalomtörténész, akadémikus; Molnár László színművész; Heim Péter jogász, a magyar postahálózat egyik megszervezője; Vajda Zsigmond festőművész, grafikus.

Tóth Zolt

Tasner Antal régi síremléke

Tasner Antal új síremléke _előlről_, Fiumei úti sírkert

Tasner Antal új síremléke _hátról_, Fiumei úti sírkert

Vitéz Bertalan Árpád őrnagy újratemetése

A Honvédelmi Minisztérium magyar katonai hagyományok és hős-kultusz ápolására irányuló, értékmegőrző szellemiségének jegyében, 2013. április 12-én került sor vitéz Bertalan Árpád őrnagy, posztumusz alezredes (Pozsony, 1898. 10. 20. – Veszprém-Jutaspuszta, 1941.04.12.) újratemetésére a Fiumei úti sírkert 52. parcellájában (Hősi Parcella).

A szertartáson részt vett a Honvéd Vezérkar Főnökének helyettese, dr. Orosz Zoltán altábornagy, Siklósi Péter védelempolitikáért és védelmi tervezésért felelős helyettes államtitkár, a Honvédelmi Minisztérium számos főtisztje, valamint a Magyar Honvédség aktív, illetve nyugdíjas katonáinak csoportjai és további érdeklődők.

Vitéz Bertalan Árpád őrnagy azon kivételes magyar katonatisztek egyike, akik harctéri teljesítményükkel és példaértékű katonai szolgálattal mindkét világháborúban kivívták bajtársaik tiszteletét. A kiváló katona zászlósi rendfokozatban kezdte meg katonai szolgálatát a bosnyák 3. tábori vadászzászlóalj állományában, 1916 augusztusában. Harctéri tapasztalatait felhasználva kidolgozta, majd eredményesen alkalmazta az akkoriban még újnak számító rohamharczászat eljárásait. Ennek is köszönhető az 1917 októberében, a caporettoi áttörésnél végrehajtott hőstette, melynek során 15 fős rohamcsapata élén több száz foglyot ejtett és hat nehéztarackot zsákmányolt. Haditettével kiérdemelte a Tiszti Arany Vitézségi Érmét. A háború után, 1927-ben hőstetért a Mária Terézia Katonai Rend lovagkeresztjét is odaítélték részére. A háborút követően folytatta katonai szolgálatát, majd 1938-ban létrehozta a Magyar Királyi Honvédség történetének első ejtőernyős alakulatát, az 1. ejtőernyős zászlóaljat. Az alakulat a délvidéki hadműveletek idején, 1941 tavaszán kapta meg első harci feladatát (a Ferenc-csatorna egyik hídjának elfoglalása és megtartása a főerők beérkezéséig). Az 1941. április 12-én 17.00 órakor a Veszprém-Jutaspusztai repülőtérről in-

duló bevetésén azonban az SM-75 típusú vezérgép – máig tisztázatlan körülmények miatt, fedélzetén a zászlóalj parancsnokával – a felszállást követően lezuhant. A szerencsétlenségben 15 bajtársa és a személyzet mellett vitéz Bertalan Árpád őrnagy is hősi halált halt (a tragédia ellenére, az ejtőernyősök a harci feladatot sikeresen teljesítették). 1941. május 17-én az alakulat felvette szeretett parancsnoka nevét, így a zászlóalj a háború végéig a magyar királyi „vitéz Bertalan Árpád” 1. honvéd ejtőernyős zászlóalj nevet viselte.

Sajnálatos tény, hogy oly sok kiváló katonánk mellett vitéz Bertalan Árpád őrnagy hősiességéről és a hazáért tett szolgálatáról sem volt lehetőségünk méltóképpen megemlékezni a II. világháborút követő évtizedekben. Ennek következtében a magyar társadalom sokáig nem ismert, nem ismerhetett számos olyan magyar katonahőst, aki az I., illetve II. világháború vérvízarában, a legnemesebb cél érdekében, a haza védelmében áldozta fel életét. A Honvédelmi Minisztérium ezért célul tűzte ki, hogy a kimagasló katonai erényeikért és haditetteikért a Mária Terézia Katonai Rend lovagkeresztjével, illetve Tiszti Arany Vitézségi Éremmel kitüntetett katonáinkat magyar földön, egy arra méltó, kiemelt helyen (Hősi Parcella), katonai tiszteletadással, az emlékezés virágaival ékesítve helyezzük végső nyugalomra.

A szertartásokat meghatározott lebonyolítási rend alapján, hagyományörző kollégáink segítségével hajtjuk végre. Különös hangsúlyt kívánunk fektetni a hősi halott katonai pályafutásának és érdemeinek bemutatására, méltatására, valamint

azon külsőségekre – ágyútalpat vontató tüzérségi hatos fogat, korhű egyenruhában közreműködő hagyományörző díszkíséret –, melyek jelentősen emelhetik az adott szertartás színvonalát. Az újratemetések előkészítése és lebonyolítása a magyar hadisírok és háborús emlékhelyek létesítése és gondozása területén tevékenykedő HM Társadalmi Kapcsolatok és Háborús Kegyeleti Főosztály feladata. A jövőben – jelentősnek ígérkező kutatómunka elvégzése után – további katonahősök újratemetését tervezzük.

Dr. Tölli László ezredes
Képek forrása: (www.honvedelem.hu)

In memoriam „Szakmai Utak”

Szakmai kirándulás Észak-Olaszországban

Első temetkezési szakmai utamat 95-ben abszolváltam. Minden állami volt: a repülő, melynek végében még cigarettát pőfékelhettem, a kiállítás, amit izgatottan néztünk meg és maguk az utastársaim is, nagy temetkezési vállalatok igazgatói. Mégis jó volt! Nem volt minden élet-halál kérdés, tudtuk egymást sértés nélkül is megviccelni.

Minden szakmai kirándulásnak örülök, mert szakmai barátokkal találkozni jó. Mert lelkünk mélyén imádunk beszélgetni a szakmánkról hozzánk való „beteg lelkű” kollégákkal. Nagy örömmel fogadtam hát el a Dunántúli Egyesület elnökének, Szurgyi Barnának a meghívását soros szakmai kirándulásukra, a sokat ígérő Észak-Olaszországba.

A kitűnően megkoreografált utazás résztvevői megtekinthették Milánó legrégebbi temetőjét, benne számos különleges síremléket is megtekinthetve. Nem maradhatott ki a híres milánói dóm valamint az operák világhírű helyszínének, a Scalá-nak a megtekintése sem. A kereszténység és egyúttal a szakmánk egyik ismert szimbólumát, az utolsó vacsorát ábrázoló rekonstruált freskót a Santa Maria delle Grazie templomban tekinthették meg a szakmai út szereplői.

Az út legfontosabb állomása, a Bresciá-ban megrendezésre kerülő Memoria szakkiallítás újra számos meglepetéssel és gyönyörű termékekkel szolgált. A csapat Padova érintésével indult haza.

Egy kicsit szomorúan zárom cikkemet, hiszen ezek a kirándulások, amelyek régebben rend-

szereken lettek megszervezve, sajnos kezdenek eltűnni. Egyedül a Dunántúli Egyesület tudta fenntartani a folytonosságot. Remélem, hogy lesz annyi ereje a szakmának, hogy tudjon időt és pénzt szánni ennyi „úri passzióra” a jövőben is. Meggyőződésem, hogy szükség van a közösségekre a szakmában!

Balogh Károly

Legyen a Partnerünk!
itree.hu/partner

Egyedülálló megoldás: itree.hu A kegyeleti portál

XXI. századi megoldás a gyászolók és az emlékezők számára

Ingyenes sokoldalú kegyeleti piactér

Ingyenes webes megjelenés, hirdetések, céges bemutatkozók

Hírek – események

Összeállította:
Puskás Béla

Búcsú

1990 januárjában cseppentem bele a temetkezési szakmába, a Pest Megyei Temetkezési Vállalat frissen kinevezett igazgatójaként. Tanácsi (ma önkormányzati) cég volt, évi 12 000 temetéssel, több mint 80 telephellyel. 1990-ben a temetkezési szolgáltatás áfa-ja 0% volt, a hamvasztást az állam dotálta. A barna köpenyes, gumicsizmás, „sergeből” jól öltözött, kulturált csapatot kellett kinevelni, korszerű járműparkot létrehozni, hazai és import kellékekkel a színvonalat emelni. A szolgáltatás monopóliuma megszűnt, sok új vállalkozás nőtt ki a földből, és megkezdődött a verseny. Ez a folyamat tükröződött az OTEI tagságának összetételében és tevékenységében is. Többször voltam a jelölőbizottság elnöke, s több cikluson keresztül az Ellenőrző Bizottság elnöke, illetve tagja. A kilencvenes évek közepén egy rövid időre befogadtam az OTEI titkárságát, hogy az egyesületet megmentsem a széthullástól.

23 év aktív egyesületi tagság után elérkezett a visszavonulás ideje.

Köszönés nélkül nem illik távozni a társaságból. Minden kedves tagtársamnak jó egészséget kívánok a napi küzdelmek megvívásához!

Havass Imre

Szakmai tevékenység elismerése

Az OTEI elnöksége nevében Horvát József elnök köszöntötte Kalmár Tibort. A több évtizedes közéleti és szakmai tevékenysége elismeréseként ÉLETÚT DÍJ-at adott át a részére. A díjat az OTEI 2007-ben alapította, amellyel temetkezési szakmában meghatározó tevékenységet folytató szakemberek tevékenységét ismeri el, aki szűkebb és tágabb környezetben szakmai tevékenységével meghatározó módon befolyásolta a temetkezési kultúrát, a jogszabályok változását.

Kalmár Tibor 1975-ben került Székesfehérvárra, az akkori „Szolgáltató Vállalat”-hoz. gazdálkodási osztályvezetőnek. Később ez a cég alakult át Városgazdálkodási Vállalattá. 1976-ban a cégből kivált a temetkezés. 1985-ben került át főkönyvelőként az akkori Fejér Megyei Temetkezési Vállalathoz. 1992-ben átalakult a cég Kft-vé, Fejér Megyei Önkormányzati Temetkezési Kft. néven, amelynek 103 önkormányzat volt a tulajdonosa.

1992-ben kinevezték gazdasági igazgatóhelyettesnek. Munkája során – német nyelvtudásának köszönhetően – részt vett a II. világháborúban elesett több mint 4000 német katona exhumálásának és újra temetésének szervezésében. Részt

vett a Don-kanyarból hazahozott ismeretlen magyar katona maradványainak pákozdi újratemetésében. Munkája elismeréseként 1990-es években megkapta a Kiváló munkáért kitüntetést, 2000-ben pedig a Honvédelemért kitüntetés ezüst fokozatát. 2005 októberétől munkája mellett ellátta az ügyvezetői munkakört is. 2012. augusztus 17-én végleg nyugdíjba vonult. A munkát csak a cégnél hagyta abba, a temetkezési szakmáért továbbra is tevékenykedik.

Szórókút Szekszárdon

Új kegyeleti műtárgyat adtak át a szekszárdi Alsóvárosi temetőben – a halotti hamvak szórására alkalmas kút 3,6 millió forintos beruházás eredménye.

Az átadott szórókút mintegy 10 000 forinttal mérsékli a hamvasztásos temetkezés költségét, és látványos alternatívát kínál a hamvak urnafalba történő elhelyezése mellett. A kegyeleti műtárgy üzemeltetése mindaddig a üzemeltető feladata, amíg kivitelezési költségei meg nem térülnek, ezután a város átveszi üzemeltetését – foglalmazott Horváth István Szekszárd polgármestere a szórókút átadása alkalmával.

Eltemették Horn Gyula volt miniszterelnököt

Katonai tiszteletadás mellett temették el július 8-án délelőtt a Fiumei úti Nemzeti Sírkertben Horn Gyula volt miniszterelnököt, aki hosszan tartó betegség után hunyt el. A gyászszertartáson egymás mellett ültek a volt miniszterelnökök és államfők.

A temetésen több ezren vettek részt. A koporsót a 15-ös parcellában ravatalozták fel. Mellette Horn Gyula nagyméretű portréja állt koszorúkkal szegélyezve. A temetés a Himnusszal kezdődött, majd felolvasták Horn Gyula életrajzát. Búcsúztatójában Katona Béla a Horn-kormány minisztere, az Országgyűlés volt elnöke azt mondta: mennyire hiányzik a mai politikából Horn Gyula gyakran érdes, de mindig felelős stílusa. Beszélt a néhai miniszterelnök vállaltan proli gyökerei-

ről, nehéz gyerekkoráról, és az 1956-ban meghozott rossz döntéséről, amellyel azonban képes volt szembenézni.

Martin Schulz Európa Parlamenti képviselő azt mondta: Horn Gyula hazája és Európa nagy szülöttje volt. Pályafutásának az az üzenete, hogy a magyarok Európához tartoznak, és ezt még a nehéz időszakokban sem szabad soha elfelejteni.

A német kormány nevében Hans-Dietrich Genscher egykori német alkanclár és külügyminiszter tolmácsolta részvétét. A politikus azt mondta: a németek soha nem fogják elfelejteni sem a néhai külügyminiszter, sem a magyarok közreműködését a határnyitásban és Németország újraegyesítésében.

Kulka János a sírnál Füst Milán Este van című versét mondta el. A beszédek után a díszvendégek sorban rótták le kegyeletüket a ravatal előtt.

Ismét sírkő dőlt egy gyermekre

A kisbéri temetőben rádőlt egy sírkő egy gyermekre, akit súlyos sérülésekkel szállítottak kórházba. Mire a mentők kiérkeztek a sérülést okozó követ a jelenlévők már eltávolították. A sérültet a tatabányai Szent Borbála Kórházba szállították. A gyermek szülei társaságában hozzátartozóik sírjának gondozására érkezett a temetőbe, amikor a baleset bekövetkezett. A balesetet a szakszerűtlenül rögzített sírjel okozta.

Magyar honvédekem temettek újra Ukrajnában

A második világháborúban elesett – összesen 156 – magyar katona maradványait temették újra július 9-én az ukrajnai Potelics településen kialakított német katonai temető magyar parcellájában. A hősi halott magyar katonák földi maradványai 2012 nyarán kerültek elő, amikor a Német Háborús Sírokat Gondozó Népi Szövetség exhumálást folytatott Ivano-Frankivszk városában, az egykori német-magyar katonai temetőben.

A szertartáson az ukrán állam részéről Jaroszlav Zsilkin, a hadisírgondozásért felelős állami tárcaközi bizottság titkára beszédében kiemelte: „a háborús kegyelet terén egyre jobb az együttműködés a magyar és az ukrán fél között”.

Az újratemetést a minisztérium társadalmi kapcsolatok és háborús kegyeleti főosztályának ukrán referense, Bíró Andor szervezte meg. A szertartáson részt vevő magyar delegációt Töll László alezredes, főosztályvezető vezette, amely delegációban helyet kapott Szentesi Csaba őrnagy, görög katolikus táborigyelmező, valamint Dudás Ferenc hadnagy, református táborigyelmező is. A magyar diplomáciai testület részéről a sírnál koszorút helyezett el Tóth István beregszászi főkonzul és Bozsik Béla ungvári konzul.

Megalakult a Nemzeti Örökség Intézete

Magyarország Kormányának 144/2013. (V. 14.) és 145/2013. (V. 14.) számú rendeletei alapján a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság (NEKB) Titkárságának feladatait 2013. május 22-től kezdve a Nemzeti Örökség Intézete (NÖRI) látja el. A miniszterelnök az intézet elnökévé az NEKB főtitkárát, Radnainé dr. Fogarasi Katalint nevezte ki.

A kormány felismerve a múlt példáinak az egységes nemzet, a nemzeti egység megteremtésében betöltő kiemelt jelentőségét, az ezzel kapcsolatos egyes állami feladatok ellátására létrehozta a NÖRI-t. Az új intézet a miniszterelnök irányítása alatt álló központi hivatal, amelyet a ki-nevezett elnöke vezet. A NÖRI jogszabályban meghatározott feladatai között szerepel, többek között az NEKB operatív és adminisztratív működtetése, a nemzeti és történelmi emlékhelyek adminisztratív és ellenőrzési teendőinek ellátása, a történelmi emlékhelyek egységes megjelölése, a nemzeti emlékezet gondozása érdekében a magyarság kiemelkedő szellemi, kulturális és tudományos eredményeinek figyelembevételével kutatási és felmérési feladatok végrehajtása. A kor-

mányrendelet értelmében a nemzeti sírkertbe sorolt temetkezési helyek rendelkezési jogát a NÖRI gyakorolja, ideértve a sírnyitással és a sírjelek változtatásával kapcsolatos hozzájárulást is. Az intézet új feladatai között szerepel továbbá a nemzeti emlékezet kultúrájának széles körben való terjesztése, ezért ebből a célból a Magyarország történelmében jelentős évfordulókról megemlékezéseket és konferenciákat szervez, kiállításokat rendez, pályázatokat hirdet, kiadói feladatokat lát el, kutatási és felmérési eredményeit kiadványokban publikálja. Mindemellett a történelmi nemzet fennmaradása érdekében regisztrálja a magyarság határon túli emlékhelyeit és együttműködik a határon túli emlékhelyek fenntartásában érintett helyi társadalmi szervezetekkel.

Orbán Viktor miniszterelnök a NÖRI elnökévé Radnainé dr. Fogarasi Katalint nevezte ki határozatlan időre. A jogász végzettségű Radnainé dr. Fogarasi Katalin korábban 13 évig volt az NEKB főtitkára. Nevéhez köthető többek között számos országos szintű megemlékezés, a nemzeti emlékhelyek felavatásának, illetve immáron tizenegyszer az Országos Kegyeleti Konferencia megszervezése és lebonyolítása. Elnök asszony továbbra is a bizottsági ülések állandó meghívott résztvevője. A NÖRI első, rendkívül komoly kihívást jelentő feladatát elismerésre méltóan hajtott végre. Az intézet volt a főszervezője Horn Gyula temetésének, amely 2013. július 8-án a teljes politikai elit és jelentős diplomáciai képviselő jelenlétében zajlott le Budapesten, a Fiumei úti sírkertben.

Befejeződött a nemzeti emlékhelyek felavatása

Az ópusztaszeri és a somogyvári nemzeti emlékhelyek felavatásával zárult a kulturális örökség védelméről szóló törvényben rögzített 10 nemzeti emlékhely átadása.

Ópusztaszeri Nemzeti Történelmi Emlékpark
Az Ópusztaszeri Nemzeti Történelmi Emlékpark, a Nemzeti Örökség Intézete, valamint a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság nemzeti emlékhellyé avatta az Ópusztaszeri Nemzeti Történelmi Emlékparkot 2013. június 4-én, a Nemzeti Összetartozás Napján. A magyar történelmi hagyomány szerint a honfoglaló magyarság első „országgyűlésének és törvényalkotásának” helyszíne Ópusztaszer volt.

B. Nagy László kormány megbízott köszöntőjét követően a történelmi emlékezést és a nemzeti összefogást méltatta beszédé-

ben Lázár János, a Miniszterelnökséget vezető államtitkár. Külön kiemelte a 20. század magyar sorstragédiáit és az azokból eredő nemzeti traumákat, elfojtásokat, melyek orvoslását rendkívül fontosnak tartja.

A nemzeti emlékhelyet megjelölő sztelét Lázár János, valamint Boross Péter, a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság elnöke és Kertész Péter, az ÓNTE Nonprofit Kft. ügyvezetője leplezték le.

Az Emlékpark jelenleg az egyik leglátogatottabb múzeumi kiállítóhelyek közé tartozik Magyarországon. Az emlékhely felavatása olyan rangra emelte az ópusztaszeri par-

kot, amely méltó helyszíneként szolgálhat állami megemlékezéseknek is. A kulturális és a történelmi emlékezés egyszerre nyer létjogosultságot Ópusztaszeren, amely a felnövekvő generáció számára jelenthet egy történelmi kirándulást és az idegenforgalom számára pedig érdekes turisztikai célpontot. Az avatást követően a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság „Kegyelet és emlékezet 1999–2013” című vándorkiállítását a Rotunda épületében Radnainé dr. Fogarasi Katalin, a Nemzeti Örökség Intézetének elnöke mutatta be. A kiállítás képekben nyújt betekintést a bizottság munkájába.

Somogyvár-Kupavár

Június 28-án az utolsó avatási ünnepség következett Somogyváron, ahol Somogyvár Község Önkormányzata, a Nemzeti Örökség Intézete, valamint a Nemzeti Emlék- hely és Kegyeleti Bizottság szervezésében felavatták a Szent László király által 1091- ben alapított bencés apátság romjait mint nemzeti emlékhelyet.

Móring József Attila, Somogyvár község polgármestere, kereszténydemokrata országgyűlési képviselő köszöntőjében kiemelte, hogy a nemzeti emlékhely cím megtiszteltetés, „Koppány népének és Szent László bencéseinek” egyaránt.

Avatóbeszédet Boross Péter, a Nemzeti Emlék- hely és Kegyeleti Bizottság elnöke, valamint L. Simon László, az Országgyű- lés Kulturális és Sajtóbizottságának elnöke

mondtak. Mindketten hangsúlyozták, hogy a nemzeti emlékhelyek kiemelt célja, hogy fontos szerepet töltsenek be történelmi tu- datunk és magyarságtudatunk erősítésé- ben, megélésében. Boross Péter kiemelte, hogy Szent László király különös tiszteletet érdemel, mert ő volt az, aki megszilárdította a keresztény magyar államiséget. L. Simon László pedig – utalva Somogyvár-Ku- pavár nemzeti emlékhelyé nyilvánításának hátterére – méltatta Somogyvár polgár- mesterének küzdő szellemét is.

A nemzeti emlékhelyet megjelölő sztélét Boross Péter, L. Simon László és Móring Jó- zsef Attila leplezték le.

**Az anyagot összeállították:
dr. Fodor Ágnes és Tóth Zsolt,
a Nemzeti Örökség Intézete munkatársai**

Elhunyt Katona Tamás

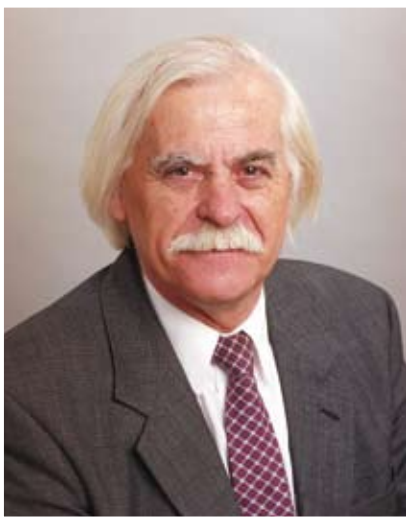
Hosszú betegség után, 81 éves korában elhunyt Katona Tamás történész, politi- kus, a Nemzeti Emlék- hely és Kegyeleti Bizottság (NEKB) tagja.

Katona Tamás háromszakos bölcsészdi- plomája megszerzése után könyvtáros- ként dolgozott. 1960-tól a Magyar Heli- kon Könyvkiadó, majd az Európa Kiadó felelős szerkesztője volt. Az 1970-es évek- ben az ő kezdeményezésére indították el a Bibliotheca Historia sorozatot, illetve az ő szerkesztésében indult a Pro Memoria is. 1980-tól az Eötvös Kollégiumban, később a Szegedi József Attila Tudományegyetemen tanított XIX. századi magyar történelmet.

A rendszerváltozás után országgyűlési kép- viselőnek választották. Az Antall-, illetve a Boross-kormány külügyi, majd miniszterel- nökségi államtitkára volt. 1994 és 1998 kö- zött a Budavári Önkormányzat polgármes- tereként dolgozott. Ezt követően a Károly Gáspár Református Egyetemen tanított. 2000-tól két éven át Magyarország varsói nagykövetségént képviselte hazánkat.

A reformkor és az 1848/49-es forradalom és szabadságharc kiemelkedő kutatójaként 2002-től az MTA Bölcsészettudományi Ku- tatóközpontjának tudományos tanácsadó- ja lett. Több társadalmi szervezet elnöke, illetve tagja volt. Számos könyve és tanul- mánya jelent meg, műfordítóként angol, francia, német és arab műveket ültetett át magyar nyelvre.

Életének utolsó évtizedében legfontosabb tevékenysége az NEKB tagsággal járó fel- adatok ellátása volt. Számos felejthetetlen szónoklatot tartott megemlékezéseinken.

Legutolsó emlékbeszédét, idén áprilisban az általa is jól ismert költő, Jékely Zoltán születésének 100. évfordulóján tartotta, amely minden jelenlévő számára felej- thetlenné vált. Katona Tamás a nemzeti emlékhelyek létrejöttében és tartalommal való megtöltésében is elévülhetetlen ér- demeket szerzett. Szűkebb hazája, az általa hően szeretett budai vár nemzeti emlékhely- lyé avatásán betegsége miatt már nem tu- dott jelen lenni, azonban az eseményt az ő gondolataival kezdtük:

„A trónfosztás után Kossuthnak feltétlenül szüksége van Buda visszavívására, hiszen a remélt angol-francia beavatkozásnak elő- feltétele, hogy a magyar kormány bizonyítsa: ura az országnak és az ország fővárosának is. Görgey tehát Komárom alól visszafordul Budára, körülzárja a várat, és mihelyt a ko- máromi várparancsnok, Guyon vezérőrnagy Kossuth erélyes parancsára leküldi a várból az egyébként Görgey serege által elfoglalt

osztrák ostromágyúkat, rést lövet a vár falá- ba, és a honvédek rohama a rés leomlott tör- meléklejtőjén vezet felfelé, be a várba. Az osz- trák várparancsnok, Hentzi vezérőrnagy kiváló műszaki képzettségű tisz, vitéz katona, de érthetetlen módon ágyúit és mozsarait nem Görgey ostromlővegei ellen fordítja, hanem a forradalmi lázban égő Pest városát leckéz- teti meg, lángba borítja, rommá löveti a gyö- nyörű klasszicista Dunasort. Május 21-én hajnalban a honvédsereg elképesztően vitéz rohammal veszi be az elképesztő vitézséggel védett várat... A tavaszi hadjárat ezzel a rö- vid ostrommal, ezzel a diadallal ér véget.”

Katona Tamás gyógyíthatatlan betegségét végig alázattal viselte. Gedai István elnök- helyettes úrral még meglátogattuk. Ekkor beszélünk vele utoljára. Tamás arra a 20 percre nyitotta ki a szemét, amíg ott vol- tunk. Még el tudtam mondani neki, hogy megalakult a Nemzeti Örökség Intézete, amelynek elnökévé engem neveztek ki. Ta- más még tudott gratulálni és sok sikert kí- vánni.

Katona Tamást a Nemzeti Emlék- hely és Kegyeleti Bizottság, valamint az MTA Böl- csészettudományi Kutatóközpont Törté- nettudományi Intézete is saját halottjának tekinti. A temetés kötelezettségvállalója a Miniszterelnökség, szervezője az NEKB és a Nemzeti Örökség Intézete. A katolikus szertartású temetés 2013. július 23-án volt a Farkasréti temetőben, ahol Boross Péter mondott búcsúbeszédet.

Kedves Tamás! A sok tucat fotón és filme- ken, de főként a lelkemben, a lelkünkben emlékedet őrizzük. Nyugodj békében!

Radnainé dr. Fogarasi Katalin

Emlékmű Gyenyikin tábournoknak Balatonlellén

Érdekes, és az orosz–magyar kapcsolatokat is befolyásoló eseményre került sor 2013. június 18-án, Balatonlellén. Az Orosz Nyelven Írók Nemzetközi Föderációjának kezdeményezésére emlékművet avattak Gyenyikin Anton Ivanovics tábournok részére. Kenéz István, balatonlellel polgármester elmondta, hogy az orosz részről érkezett megkeresés után derült ki, hogy Gyenyikin tábournok 1922–25 között Balatonlellén tartózkodott.

Az orosz katonai vezető az orosz–japán és az első világháború hőse a polgárháború alatt a fehérek egyik hadvezére volt 1918–1920 között. 1919 elején Gyenyikinnek sikerült levernie az észak-kaukázusi bolsevik ellenállást, maga alá vonva a doni és a kubányi kozák seregeket, elfoglalva ezzel a fekete-tengeri kikötőket, Oroszország antanti szövetségeseitől nagy mennyiségű fegyvert, lőszert, robbanóanyagot szerezve, és ezzel 1919 júliusában nagymérvű támadást indított Moszkva ellen. 1919 szeptembere és októberének kezdete az antibolsevista erők legnagyobb diadalának minősült. Gyenyikin seregeinek sikeres támadásai eredményezték, hogy a bolsevikok közel álltak a katasztrófához és Moszkva feladására készültek. 1919 októberének közepétől a fehérek Déli Hadseregének helyzete jelentősen romlott. A Vörös Hadsereg ellentámadásba lendült. A folyamatosan romló katonai helyzet és belső ellenzék nyomására Gyenyikin 1920. április 4-én lemondott a főparancsnoki posztjáról, átadva azt Vrangel bárónak. 1920-ban Gyenyikin családjával együtt Belgiumba, majd 1922-ben Magyarországra távozott. Először Sopronba, majd rövid ideig Budapestre, ezt követően pedig Balatonlellére, ahol hozzákezdett ötkötetes emlékiratainak megírásához, „Vázlatok az oroszországi zavaros időkről” címen.

Kenéz István polgármester az emlékmű felállításában is jelentős szerepet vállalt, személyesen győzte meg a jelenlegi tulajdonosokat arról, hogy telkükön helyet biztosítsanak az emlékmű számára.

Az emlékmű avatásán a vendégeket dr. Nanovfszky György ny. nagykövete köszöntötte, aki személyesen is sokat tett azért, hogy az emlékmű felállításra kerüljön.

Beszédében Valerij Platonov orosz nagykövetségi tanácsos, a budapesti Orosz Kultú-

ra Házának igazgatója – aki magyar nyelven mondta el beszédét – hangsúlyozta: A mai rendezvény... egy újabb ékes bizonyítéka annak, hogy az országaink közötti kapcsolatok története és az egyes emberek élete már nem egyszer összefonódott. Meggyőződésem, hogy ezek a kiemelkedő epizódok, melyek között méltán foglalja el helyét Gyenyikin tábournok, az orosz emigráció egyik legfontosabb alakjának 1922 és 1925 közötti magyarországi tartózkodása, erős kapocsként kiszélesítik a kétoldalú kapcsolatokat területét, gazdagítják azt, és biztosít-

ják annak folytonosságát. Jellemző, hogy naplóbejegyzéseiben Gyenyikin pozitívan nyilatkozik magyarországi élményeiről és a helyi lakosság oroszokhoz fűződő viszonyáról. Ezzel kapcsolatosan így ír Sopronban, első magyarországi lakóhelyén: „Általános jelenség: a háború után nyoma sincs ellenségeskedésnek... kifejezetten baráti viszonyulnak az oroszokhoz. Minden harmadik katona megjárta az orosz hadifogságot, mégis csak a jó emlékeket hozták haza magukkal – jó szívvel emlékeznek az orosz népre, a vendégszeretetre, az ország nagyságára és gazdagságára...”

Az emlékmű leleplezését követően, Volovik Oleg Jevgenyijevics az Orosz Nyelven Írók Nemzetközi Föderációjának elnöke elismeréseket, kitüntetésekkel adta át.

Az emlékműállítás során az is kiderült, hogy a tábournoknak Putyin elnök is személyes tisztelője.

Puskás Béla

Emlékfutás a II. világháború 70. évfordulója alkalmából

Két kaposvári sportoló arra az egyedülálló dologra vállalkozott, hogy a Don menti harcok befejeződésének 70. évfordulója alkalmából – tisztelegve az elesett hősök, és áldozatok emléke előtt – futva teszi meg a Kaposvár–Beregsurány közötti távolságot, majd a Voronyezsig hátralévő szakaszt gépkocsival.

Vállalkozásukkal szeretnék volna felhívni a figyelmet Somogy megye és hazánk II. világháborús áldozataira. Az út során tisztelegtek azok előtt a katonák előtt, akik abban a tudatban vesztették életüket, hogy hazájukat védik. Az emlékfutás április 18-án, Kaposvárról – a Hősök temploma elől – indult. Az emléktúra résztvevői fejet hajtottak és koszorút helyeztek el az útvonalon lévő magyar katonai síroknál, emlékhelyeknél. Az út első szakaszán, a futók ünnepség keretében hajtottak fejet Pákozdon az ismeretlen magyar katona sírja előtt (Doni emlékmű). Az emlékfutás résztvevőit a Doni kápolnánál Vargha Tamás, a Honvédelmi Minisztérium parlamenti államtitkára köszöntötte. A pákozdi és Fejér megyei programok megszervezésében és lebonyolításában meghatározó szerepe volt a Krajcáros Alapítványnak. Az emlékfutás résztvevőit az út során összesen 22 településen várták helyi futók, akik az út egy-egy szakaszán együtt futottak velük. A települések többségén sor került koszorúzásra és gyertyagyújtásra is a II. világháborús emlékműveknél.

Az eredeti elképzeléshez képest, futásra csak Magyarország területén került sor. Az előzetes egyeztetések után a diplomáciai bonyodalmak elkerülése érdekében úgy döntöttek a szervezők, hogy az emlékfutás résztvevői a magyar határtól Voronyezsig, az utat autóval teszik meg. Kárpátalján – Beregszászon – koszorúzásra került sor az április végén megrongált Petőfi szobornál és a helyi temetőben, a II. világháborúban elesett magyar katonák sírkertjében. A koszorúzáson részt vett Tóth István, magyar főkonzul is. Koszorúzásra és emléktábla elhelyezésre került sor Szolyván, a „Málenkij robotra” elhurcolt magyarok emlékparkjában. A koszorúzáson részt vett Fodor Zsolt, ungvári konzul is. 2013. április 29-én reggel indultak tovább az emlékfutás résztvevői és a segítők – emléktúrára – Voronyezsig felé.

A program részeként a segítők, dr. Giber Vilmos és Puskás Béla, mintegy 500 db könyvet adott át a beregszászi Bethlen Gábor Magyar Gimnáziumnak. A Sámuel Alapítványnak (árva gyerekeket gondoznak) mintegy 200 db

mesekönyvet vittek. A Kárpátaljai Református Egyházkerület szociális otthona részére ruhákat vittek. Az emléktúra résztvevői – Győri Gábor vezetésével – útközben megálltak Lembergben és a helyi magyar egyesület részére – Gergelyi Péter professzornak – mintegy 150 db könyvet adtak át.

Az emléktúra résztvevői

1. Szita János, mentőápoló;
2. Kovalik Zoltán, a Magyar Honvédség hivatásos főtörzsőrmestere;
3. Havasi Imre, tolmács, kísérő;
4. Győri Gábor, kísérő, gépkocsivezető;
5. Mihók Richárd, az ungvári egyetem tanára.

Az emléktúra résztvevői április 30-án, Kijevben, városnézésen vettek részt. Május 1-jén reggel indultak tovább Voronyezsig felé. Az ukrán-orosz határt magyar idő szerint 18.30 órakor lépték át, több mint 5 óras várakoztatás után. (Sajnos, még ma sem látják szívesen azokat a magyarokat, akik kormányzati támogatás nélkül szeretnének eljutni a Don-kanyarba.)

Május 2-án hajnalban érkeztek meg Gremjacsebe. Némi várakozás és autóban történő alvás után, reggel bementek a Gremjacsei Katonai Emlékpark múzeumába és átadták Kashkin Jurij Nyikolajevics múzeumvezetőnek azokat a könyveket, dokumentumokat és tárgyakat, amelyeket a múzeum részére a szervezők küldtek.

Az emléktúra résztvevői ezt követően koszorúztak és gyertyát gyújtottak a kölcsönösség jegyében Gremjacseben, a szovjet emlékműnél, majd átmentek Rudkinoba, a II. Magyar Központi Katonai Temetőbe, ahol szintén ko-

szorúztak és gyertyát gyújtottak. Voronyezsig felé megálltak Boldirjevskában, az I. Magyar Központi Katonai Temetőben, ahol szintén koszorúztak és gyertyát gyújtottak. Voronyezsigben a szállás elfoglalása és a megérdemelt pihenés sem volt zökkenő mentes. Az emléktúra résztvevői a Don-kanyarban egykori csatatereteket, temetőket és emlékhelyeket látogattak meg. Az előzetes tervektől eltérően, az emléktúra résztvevői május 3-án elindultak hazafelé. Viszonylag könnyű határátkelés után Kijevben éjszakáztak. Másnap reggel indultak tovább Kárpátalja felé. Beregszász mellett, Jánosiban éjszakáztak, majd érkeztek haza Kaposvárra.

Puskás Béla

Halottszállító autóátalakításaink

Temetkezési szolgáltatóknak és temetőüzemeltetőknek nem születik az ember, hanem azzá lesz – noha már néhány dinasztia kialakulóban van.

A nagyobb cégvezetők sokszínűek. Van közöttünk közgazdász, építőmérnök, kertész-mérnök, gépészmérnök, tanár, katonatiszt, mezőgazdász, rendőrtiszt, teológus is. Saját képzettsége és szemlélete szerint mindenki hozzátett már valamit a kegyeleti hivatáshoz.

Nem véletlen, hogy nekem, mg. gépészmérnökként és közlekedési gazdasági mérnökként 15 éve kedvenc szakterületem az autók halottszállítóvá történő átalakítása.

A modenai, bolognai, párizsi, valenciai, riedli, athéni, budapesti temetkezési szakkiállításokon megismert olasz, német, francia, angol halottszállító új autók jelenleg megfizethetetlenek és nem felelnek meg a mi többcélú, napi használati követelményeinknek. Ezért döntően a zárt rakterű kishaszongépjárműveket alakítjuk át a saját igényeinknek és a kivitelezők technikai felkészültségének megfelelően. (Vagy – egyesek – 15-20 éves használt külföldi autókat vásárolnak.)

Cégünk első 8 HYUNDAI H 100 és KIA PREGIO autójának átalakítási tervét, engedélyezését magam készítettem és – profi partner híján – az átalakítási műveleteket is menedzseltem, az autót körbejáratva, az asztalos, szénacél, alumínium, inox acél megmunkáló, üléskészítő, ablakfóliázó, feliratozó cégeknél.

Ezen átalakításokat a hosszú átfutási idő, a logisztikai nehézségek és a minőségi kockázat jellemezte.

A minőségi váltás 2008-ban volt, mikor az autótípust Mercedes-VITO-ra váltottuk és rátaláltunk egy felkészült cégre, aki a hőszigetelt, hűtött, műanyag borítású raktér-átalakítások több éves gyakorlata mellett már vállalkozott a halottszállítóvá történő autóátalakításra is, generálkivitelezőként. Mi pedig a koporsó és sírjel feliratkészítő számítógépes technikánkkal megtanultuk halottszállító autóink feliratozását, saját igényeinknek megfelelően.

Első együttműködésünk eredménye egy „rövid” Mercedes VITO átalakítása, 3 fős zárt utastérrel, és egy műanyag borítású, „emeletes” koporsótérrel, INOX koporsómozgató szerkezettel, 1-5 elhunyt szállítására, engedélyeztetve. Az inox karcsú koszorútartót és ablakvédőt (saját fejlesztésünk és szellemi tulajdonunk) a koporsótér tetővilágítása és hátrafelé sugárzó hangszórók egészítik ki.

Ezzel az autóval a temetőn belüli díszes koporsószállítás mellett, a napi szállítások és a hamvasztóba történő szállítás is megoldható.

Még 2008-ban Csurgó László mérnök kollégával elengedtük a fantáziát és kifejlesztettük a CTP-t, a koporsó hővédő burkolást, amely, mint egy „fordított hűtőtáska” lehetővé teszi a hűtőből kivett elhunyt állapotromlás nélküli szállítását nyári kánikulák idején. Ezekkel cégünk minden telephelyét felszereltük, szükség esetén használjuk is. Ez a kis költségű, praktikus megoldás helyettesíthetné régebbi autóknál a hűtött koporsótérrel! (TÖRVÉNYHOZÓK FIGYELMÉBE ajánlom!)

2009-ben a homokhátsági sok kisebb temetőben végzendő csapatmunkához (sírásás – eltemetés – halottszállítás) partnerünkkel egy „hosszú” Mercedes Vitot alakítottunk át, a 4. utas üléssel és – igényünknek és elvárásunknak először megfelelően: INOX koporsótér alsó burkolással (2 elhunyt szállítására engedélyezve).

2011-ben a második „hosszú VITO” átalakítása következett a 4. utas üléssel ellátva, INOX alsó koporsótér burkolással és az általunk kifejlesztett (egy ember által ki-be helyezhető) könnyű alumínium-inox halottszállító kocsifogadó – rögzítő megoldásával, amellyel 1-4 halott szállítására engedélyeztettük az autót.

2012-ben típust váltottunk a kedvezőbb ár és műszaki adottságok miatt, és 2 db utas és raktéri klímával ellátott Ford Transit gép-

kocsit alakítottunk át partnerünkkel a tervezéstől az átalakítás utáni forgalmi engedély cseréig generál kivitelezéssel. Ezen autók hőszigetelt, hűthető-fűthető, INOX alsótér burkolatú koporsótérrel kaptak, raktérvilágítással, hátrafelé sugárzó hangszórókkal, színre festett (midnight sky) tető-koszorútartóval és ablakvédőkkel és az utastér (3 személyes) mögötti kis raktér kialakításával.

Következő átalakításaink a hűtött koporsótér kialakítását célozzák majd. Ésszerű költséggel a klímával és hőszigetelt raktérrel rendelkező halottszállító autók alakíthatók át, egy raktérbe szerelhető hőcserélő adapterrel, amely nem rontja az autó külső megjelenését. A koros, klíma nélküli autók hűtött koporsótér kialakítási költsége meghaladhatja az autó értékét is.

Ezeknél engedélyeztetni kellene hűtött tér helyett a CTP koporsó hőszigetelés alkalmazását.

Boros Árpád

Salon Funéraire Paris

FUNÉRAIRE
PARIS | 2013
SALON INTERNATIONAL DE L'ART FUNÉRAIRE

Az OTEI előző évi hagyományaihoz híven az alábbi szakmai kiállításon való részvételre hívja fel a tagság és az érdeklődők figyelmét: **Salon Funéraire Paris 2013** (<http://www.salon-funeraire.com>), mely 2013. november 21–23. között kerül megrendezésre.

Jelentkezni Rokolya Péternél
QUAESTOR Csoport /
QUAESTOR Utazási Iroda
H-1132 Budapest
Váci út 30. VI. emelet
Telefon/Phone:
(+36) 1 299 9999 / 7127
E-mail: peter.rokolya@quaestor.hu

1. nap, 2013. november 19., kedd

Indulás az Air France (ind.: 10 óra 10; érkezés: 12 óra 30) menetrend szerinti járatával Párizsba. Transzfer a szálláshelyre (kb. 1 óra) a szálláshely elfoglalása. Gyalogos városnézéssel kezdődik a program „klaszikus látnivalók”, megtekintése. (Eiffel-torony, Trocadero, hajózás a Szajrán, Notre Dame, latin negyed). Fakultatív vacsora a latin negyedben. Éjszaka a szálláshelyen.

2. nap, 2013. november 20., szerda

Reggeli után látogatás a Louvre-ban. Délben fakultatív ebéd a latin negyedben. Délután szabad program vagy látogatás az Invalidusok Dómjába (Napoleon sírja) és a St. Sulpis Székesegyházban (Da Vinci-kód) a katakombák megtekintése. Este séta és fakultatív vacsora a Montmarte-on. Éjszaka a szállodában.

3. nap, 2013. november 21., csütörtök

Reggeli után indulás a szakkiállításra www.salon-funeraire.com (félnapos program), majd délután Pere Lachaise temető, Nagy Imre- emlékmű, Kommün-árok fala (Mur des Fédérés). Fakultatív vacsora, éjszaka a szállodában.

4. nap, 2013. november 22., péntek

Reggeli után látogatás a Musée D'Orsay-ba, vagy szabad program. Délután transzfer a repülőtérre és utazás Budapestre, az Air France menetrend szerinti járatával (ind.: 16 óra 45; érkezés: 18 óra 55).

Részvételi díj: 161.900,- Ft

Árban:

- 4 éjszaka szállás 3*, metró közeli, belvárosi szállodában (kétágyas zuh.-wc-s szobában) reggelivel.
- Repülőjegy (Air France menetrend szerinti járat).

- Repülőtéri illeték, egy csomag (max. 20 kg) fejenként.
- Magyar csoportkísérés, idegenvezetés, programszervezés, bonyolítása.
- Információs csomag (utastájékoztató, térkép).

Költségek amelyek nem szerepelnek az árban:

- Belépők (Louvre: kb 9,- EUR/fő, hajózás kb.: 11,- EUR/fő, Musée Dorsay kb.: 9,50,- EUR/fő.
- Paris Visite Card (tömegközlekedési bérlet) kb. 52,- EUR.
- Vacsora, napközbeni étkezések
- Egyágyas felár: 39.900,- Ft/fő
- Négycsillagos szállodai felár: 75.600,- Ft/fő
egyágyas felár 4*-osban: 77.900,- Ft/fő

A program- és árváltozás jogát fenntartjuk Budapest, 2013. október 10.

MI VAGYUNK A LEGGYORSABB MEGOLDÁS HALOTTHÚTÉSI PROBLÉMÁIRA!

Jöjjön el hozzánk, látogassa meg honlapunkat!

- 1–2–4 férőhelyes hűtőgépek
- mobil elhelyezhetőség
- azonnal üzembe állítható
- gazdaságos üzemeltetés
- országos szervizhálózat
- 2 év jótállás

Elérhetőségünk:
Vestfrost Zrt.

6640 Csongrád, Rév István u. 3–5.

Tel.: 06-63-570-954

Mail: vas@vestfrostolutions.hu

Web: www.vestfrost.hu

Alternatív temetkezési formák

Világjelenség, hogy területi, éghajlati, higiéniai, anyagi, környezetterhelési okok miatt a hamvasztásos temetkezés döntő arányúvá vált az utóbbi évtizedekben a civilizált országokban. A korábban ismert és egyeduralgoló urnafalas (kolumbáriumos) megoldást már egyre inkább váltja egynéhány alternatív kegyeleti temetkezési eljárás. Az alternatívák megjelenése életmódváltozás, szemléletváltás, de az anyagi lehetőségek változásának következménye is.

Kijelenthetjük, hogy szinte vallási hovatartozástól függetlenül, a népesség minden rétegében egyre elterjedtebbé válik több alternatív temetkezési forma is. Ennek látványos és ugyanakkor nem is túlságosan költséges egyik formája a szóróparcellákban elhelyezett, szórószökőkutas végső búcsú. A hozzátartozók, barátok a hagyományos szokások szerint vesznek végső búcsút az elhunytól a templomban, ravatalozó helyiségben, vagy a szórás helyszínén. A hamvak egy speciális szökőkút által kerülnek a föld mélyébe gyászzené, vízzáték és fényeffektus kíséretében. A gyászoló vagy a ravatalozó asztalon, vagy az emlékfalon elhelyezett tábla alá helyezhetik a megemlékezés virágait, néhány helyszínen a szökőkút talpatán. Az impozáns burkolatú kút közepén lévő szórófejből távvezérléssel indítják a hamvakat a föld alá. Az újabb fejlesztésű szórókutak a kemény téli hidegekben és a nyári meleg hónapokban egyaránt megfelelnek e szép búcsúszertartásnak. Van helyszín, ahol sziklák közé mossák be a hamvakat folyó vízzel. Nem éppen szórás, mégis ide sorolható a vízi, vagy hajós temetés. Inkább temetés, mint szórás, mivel a hamvakat egy speciális vízi urnában süllyeszti a hajóról a folyóba.

Világszerte ismert rétegigényt kielégítő, de egyre elterjedtebb temetkezési alternatíva a repülőgépes hamuszórás, más néven légitemetés. A legtöbb országban ennek még viszonylag rövidebb múltja van a tengeri, folyóvízi és urnafalas megoldás mellett. A gyászoló a folyó partján, tengeröbölben, vagy éppen egy erdei tisztáson állva nézhetik végig a speciális szórószervezettel végrehajtott kisrepülőgépes hamuszórást. Egy-két gyászoló hozzátartozó a repülőgépről is megfigyelheti, amint szeretett hozzátartozójának hamvai a kiválasztott helyszínre hullnak virágszirmok kíséretében. Magyarországon jelenleg három különböző területen, három vállalkozás végzi e tevékenységet. A meglepően alacsony költségű végrehajthatósága és szépsége a légitemetést a többi szórásos megoldás mellé helyezi.

Ha netán valaki szeretett hozzátartozóját egy gyémántba préselve szeretné megőrizni az örökkévalóságnak, ma már erre is van lehetőség, igaz nem kevés költséget áldozva e különleges kegyeleti tárgy elkészítésére. Tovább színesíti az alternatív temetkezési palettát a hamvak kilövése ballisztikus, orbitális pályára, vagy netán a Hold felszínére. Igaz ezek a megoldások tetemes költsége jelenleg nem teszi tömegesen elterjedtté a megoldásokat.

sége jelenleg nem teszi tömegesen elterjedtté a megoldásokat.

Ha még a fentieknél is extrémebb temetkezésre vágyik valaki, akkor említés szinten néhány további formát is megjelölhetünk. Bakelit lemezbe préselve hanghordozó emléktárggyá is válhatunk, de plüssmaciba bújtatva a családi nappaliban is családunkkal maradhatunk, vagy tűzijáték patronba töltve oszlohatunk szét a levegőben... A test fagyasztását és folyékony nitrogénben a felélesztést várva kívánják az elhunyt megőrizni, ez is lehetséges, de csillagászati költségei miatt csak a teljesség kedvéért említjük.

Ha valaki ezután szegényes kínálatra hivatkozik, bizonyára nem ismeri a lehetőségeket, melyekről e cikkben szót ejtettünk.

Barabás Tibor

iTREE – Internetes virtuális temető

Interjú

Mi is ez az iTREE?

Az iTREE.hu egy *Internetes Emlék és Kegyeleti portál*. Az oldalunk alapvetően a kapcsolatok erősítéséért jött létre. A kapcsolat az elhunyt és a még élő hozzátartozók, rokonok, barátok között.

Olyan hely, ahol az elhunytaknak örök emléket tudunk állítani, régi képek, történetek, kapcsolatok felidézésével. Az elhunytaknak virtuális emlékhelyet, sírt tudunk létrehozni, amin különböző virtuális kegytárgyak, kellékek helyezhetők el névre szólóan (virágok, gyertyák, mécsesek). Az elhunyt emlékhelyét ajánlani tudjuk ismerősünknek, családtagunknak, így közösen tudunk megemlékezni róla, megosztani egymással az elhunyt emlékét.

Honnan jött az ötlet? Mi vezérelte Önöket a megvalósítás során?

A nagyszüleim – sőt mint utóbb kiderült – a dédszüleim is temetkezési „vállalkozók” voltak egy kelet-magyarországi kisvárosban.

Alapvetően valószínűleg ez a családi kapcsolat és a témához fűződő érdeklődés szülhette meg az Internetes emlékhelyportál ötletét kb. 10 évvel ezelőtt. Az ötlet születésekor még csak az „Internettemető”, mint név volt meg. Az évek során épült fel egy komplexebb modellé a fejekben a megvalósítandó portál működése.

Alapvetően az vezérelt minket, hogy egy olyan helyet hozzunk létre, ahol a személyes és személyhez fűződő emlékek nem vesznek el, és akár bizalmasan, akár ismerőseinkkel, családtagjainkkal megosztva ápoljuk őket, gazdagítsuk az utódok számára.

Mi volna még az, ami érdekessé teszi az Önök internetes emlékhelyportálját? Tudomásom szerint, vannak más, hasonló gyertyagyújtó, és egyéb emlék oldalak már az interneten. Mitől lenne ez más?

Az iTREE.hu oldallal mi nem „csak” egy emlékhelyportált szerettünk volna létrehozni, hanem egy kegyeleti, temetkezési internetes „központot”, ahol a temetkezésessel kapcsolatos információk, jogszabályok, mellett a temetkezésben érintett szolgáltatók (temetkezési irodák, temetők, temetőüzemeltetők) és kereskedők/iparosok (sírkövesek, virágkötők, kertészetek, stb...) számára indítottunk egy piacteret. A piactér sírBOLT néven érhető el az iTREE.hu oldalon belül. A sírBOLT piactéren a partnereink (temetkezési irodák, temetőüzemeltetők, sírkövesek, virágkötők, stb...) szolgáltatásait vehetik igénybe az oldal felhasználói. Azaz, az iTREE felhasználója, aki családtagjai, ismerősei emlékét őrzi, ápolja az oldalunkon, az további valódi kegyeleti, temetkezési szolgáltatásokat vehet igénybe. Például mondjuk egy távoli, élő rokon, virágot küldhet a temetőbe ismerőse sírhelyére, vagy sírgondozást, sírközbantartást kérhet, aminek az elvégzését a szolgáltató a sírhelyről készített fotóval igazol vissza.

De tovább megyek. Teljes temetés-, azaz szertartásszervezést is lehet indítani az oldalon keresztül az éppen ezzel foglalkozó partner felé. Azaz a felhasználó egy jól átgondolt űrlaprendszeren keresztül kiválaszthatja, hogy milyen szertartáson, milyen kellékek és szolgáltatások igénybevételével szeretne búcsút venni hozzátartozójától.

Tehát az iTREE az emlékhelyállítást mellett egy komplett temetkezési és kegyeleti szolgáltatói piactér is egyben, ahol összekapcsoljuk a felhasználókat (ügyfeleket) a partnereinkkel (kereskedők, szolgáltatókkal).

A felhasználók számára ez egy új felület, ahol tájékozódhatnak, kereshetnek szá-

mukra fontos, és értékes megoldásokat, a partnereink pedig egy újabb üzletszerzési csatorán keresztül léphetnek kapcsolatba potenciális megrendelőkkel.

Miért érdemes csatlakozni partnerként? Mi lehet érdekes az iTREE által kínált lehetőség a Temetkezési piacon résztvevő vállalkozások számára?

A legfontosabb talán az, hogy egy teljesen ingyenes megoldásról beszélünk. Azaz partnereink nem fizetnek egyszeri (csatlakozási) díjat és havi díjat sem. A felhasználók (leendő ügyfelek, vásárlók) is teljesen ingyenesen használják a rendszert.

A partnereink számára információs profiloldal készül, ahol bemutatkozhat a vállalkozás, bemutatathatja termékeit, szolgáltatásait. Igény esetén – mivel informatikai cég vagyunk – egyéni weboldalt is tudunk készíteni az iTREE rendszerhez igazítva, ha még nem volna internetes megjelenése a cégének.

Ha egy mondatban össze kellene foglalni azt, hogy miért ajánlaná megoldását, akkor mi lenne az?

Azt gondolom, hogy az iTREE.hu portállal egy egyedülálló (szerintem világviszonylatban is) komplex temetkezési és kegyeleti portál jött létre Magyarországon. Mi hiszünk abban, hogy ez egy Win-Win, azaz győztes helyzet lehet minden szereplő számára.

Varga József

Temetőkertészek Hamburgban

Hamburgban jártunk szakmai úton, a programokat kérésünkre a Német Temetőkertészek Egyesülete segítségével állíthattuk össze.

Utunk során megtekinthettük az

- **igs Hamburg 2013** hat hónapig nyitva tartó kiállítást, melynek része egy 120 sírból álló sírbeültetési és gondozási verseny
- **Hamburg köztemetőt**
- **Kiel Meyer** temetőkertészeti üzemét
- **Pirna evangélikus-református temetőt**

Örömmel számolok be Önöknek a 2013. július 11. és 14-e közötti utazásunkról. Nemcsak a busszal megtett, közel 3000 kilométerre gondolok, hanem arra a szellemi útra is, mely a látottak alapján bennünk született elhatározásoktól kezdve elvezethet a megvalósuláshoz. Ehhez gondolatok és eszközök szükségesek. A tanulmányúton Hegedűs Ágoston kapcsolatainak, tolmácsolásának, és e témának szentelt 20 évének köszönhetően széles körű ismeretekre tehattünk szert – neves cégek képviselői fogadtak bennünket, és készségesen válaszoltak kérdéseinkre, bemutatták munkájukat. A látottak-hallottak alapján megfogalmaztunk egy célt: tegyük új lépést temetőkultúránkban a hagyományokra építve!

Miért van erre szükség? Amikor betérünk egy észak-németországi temetőbe, nem kezdünk el „fázni” az elmúlás hideg gondolatától, egészen más érzések és benyomások keletkeznek bennünk. Itt meghitt hangulatban sétálhat az ember a fák alatt, vonzó, élő környezetben, szinte megfedkezünk arról, hol is járunk. A különbség annyira szembeötlő, hogy azonnal felmerült bennünk, milyen jó lenne, ha itthoni temetkezési helyeinken is ezzel a hangulattal találkozánk!

Szép, egységes temetőket létrehozó hazai hagyományainkkal ma már csak néhány emléktemetőben találkozunk. Azt gondolom, ezek általános állapota tükrözi és befolyásolja is napjaink viszonyulását az elmúláshoz. Míg korábban a halált az élet természetes részének tekintettük, az „elementek” emléke része volt a mindennapoknak, szellemük ve-

lünk élt, ma már inkább megtagadjuk, szinte tabu ez a téma. Ennek sok következménye van, többek között a temetők mellőzöttsége, elhanyagoltsága is.

Természetesen nemcsak a különbségeket láttuk meg, és az okokat kerestük, hanem megoldásokat is. Ami először ötletelésnek indult, utunk végére majdnem kész tervvé formálódott: hogyan fejleszthetnénk temetőkultúránkat, legalább a régi színvonaláig? Ez persze korántsem csak kertészeti feladat, hiszen társadalmi (jogi és szociális háttér) és gazdasági vonatkozásai (költségek, verseny a szolgáltatók között) szintén vannak, egyúttal pedig az embereket a legszemélyesebben érintő kérdés is. Mi volt, mi van, mi lesz? Pontosabban: mi lehetne?

Hazai temetőinkbe lépve – ez alól csak néhány sírkertünk kivétel – kőbe fagyott hangulat fogad bennünket. Pedig rendelkezésünkre áll rengeteg élő anyag! Rengeteg gyönyörű növény alkalmas beültetésre, amivel temetőinket emlékkertekké tehetnénk, közelíthetne a kép egy parkéhoz. Közismert, hogy milyen pozitív hatással van a zöld környezet – a növények, virágok, színek, illatok, formák – az ember hangulatára. Nagy segítség a gyászban a megnyugtató környezet, ami szinte megöleli, vigasztalja az embert. Franciaország-

ban – ahol nem véletlenül számítanak a legfontosabb turistalátványosságok közé a temetők – mini jarden-nek, kiskerteknek nevezik a beültetett sírokat. Ez nem meglepő, hiszen itt megannyi apró, magas színvonalú kertecske tárulhat szemünk elé.

Amíg nem kezdtem el pár éve temetőkertészettel foglalkozni, én magam sem tudtam, mi fán terem. Azt meg pláne nem, hogy ha jól csinálják, akkor az életről „szól”, és a sírbeültetésben még divatirányzatok is vannak. El kéne juttatni az emberekhez az információt. Kővel fedni a sírt kényelmes, mert nem kell vele törődni. De akkor minek egyáltalán a síremlék, ha nem is akarunk vele törődni?

Ha nálunk is kialakulna egy komoly szervezet vagy hálózat, úgy, mint Németországban, ami garanciát tud vállalni a minőségre, hosszú évekre megbízható színvonalú sírgondozást biztosítva, talán a ma még mérsékelt igény is növekedésnek indulna. Ebben benne rejlik az a lehetőség, hogy ne csak a sírhelyet tudja megváltani magának az ember, hanem annak beültetését és gondozását is hosszú távra előre, akár még életében biztosítsa. Azok az emberek, akik egyedül vannak, de mégsem szeretnének nyom nélkül eltűnni, vagy a rokonságuk külföldön él, vagy egyszerűen,

csak mert kímélni szeretnék az utódok pénztárcáját, biztos vagyok benne, hogy örömmel igénybe vennének egy ilyen szolgáltatást – mert cserébe haláluk után is van valaki, aki olyan sírt készít, ápol, ahová szívesen kilátogat bárki, bármikor.

Németországi tanulmányutunkról hazafelé tartva a konkrét lépések megtervezésével foglalkoztunk.

Legelőször is fontos lenne tájékoztatni az embereket, hogy milyen lehetőségek vannak. A legkisebb egységtől indulva, ami maga a növény, és az azzal beültetett sír. Jó eszköz lehet ehhez egy bemutató sírkert létrehozása, ahol megtanulható, elleshető, megrendelhető az igényesen, szépen kialakított sír.

A következő lépés a létrehozott emlékhelyek megbízható fenntartása. Itt már bevonható az ifjúság: nemcsak azért, mert a parképítő és -fenntartó képzés modulja a temetőkertészet, valamint egyúttal a gyakorlat is megszerezhető, hanem mert ennek a korcsoportnak a szemlélete még alakítható – náluk még „átkódolható” a halál = tabu hozzáállás. Bennük és általuk megerősödne az igény a kellemes hangulatú, igényesen kialakított, rendszeresen gondozott temetőkre.

Azaz általános tapasztalat, hogy nem foglalkozunk az elhalálozás, temetkezés témájával, amíg nem érint minket közvetlenül. Kerüljük, mivel nem szívesen szembe-sülünk az elmúlással. Ha a sors úgy hoz-

za, hogy temetésről kell gondoskodnunk, szeretnénk azt mihamarabb letudni. Nem keressük a jó megoldásokat, nem figyeljük az ár-érték arányt stb. Ezen a hozzáálláson mindenképpen érdemes lenne változtatni!

De ha lenne ennek a témának egy fóruma? Ha már nem lenne idegen a temető, mert jártunk ott hangversenyen, és láttunk bemutató sírokat? Ha már tudjuk, mi mennyibe kerül – vagy ha még esetleg nem, de egyszerűen utána nézhetünk az interneten...?

Két magyarországi temetőben remények szerint készülnek hamarosan bemutató sírok, ahol a főszerep a növényeké lesz! Kecskeméten, illetve Pécsen, ha minden jól megy, őszől személyesen megtapasztalhatjuk a különbséget.

Szerteágazó, és sok apró részletet tartalmazó szakmai utunkból csak a vezérgondolatot ragadtam ki, és próbáltam ismertetni, mire jutottunk. Szerintem hatalmas minőségi változás lenne, ha kövek helyett „mini jarden”-ek várnának minket. Ezzel a települések élő zöldterületévé, parkjává alakulna a temető, mely helyszíne lehet egy-egy megnyugtató sétának, vagy ahol elgondolkodhatunk Seneca gondolatán: a halál törvény, nem büntetés.

Kiss Kornélia

6000 Kecskemét
Mátyás király krt. 38.
temetokerteszek@gmail.com

A szeretet közösséget teremt

Lendvai Zoltán János rédicsi plébános „gördeszka” papként szerzett világhírnevet, népszerűséget és egyre növekvő számú fiatal hívet. Most azzal hívta fel a figyelmet szolgálatára, hogy egykori katonatársainak tábori körülmények között tartott imaóráit. A kezdeti várakozás szinte tapintható tartózkodás után lelki közösség teremtődött az ima végére.

Plébános Úr, milyen érzés volt ma itt lenni katonatársak között?

Nagyon nagy örömmre szolgált, hogy most is találkozhattunk, sőt együtt imádkozhattunk az elhunyt tisztekért, tiszthelyettesekért, honvédekért. Az elmélkedésben Szent Pál apostol szavaira hívtam fel a figyelmet: a jó harcot megharcoltam, a pályát végigfutottam a hitet megtartottam készen vár rám az örök élet koronája, melyet majd megad nekem az Úr, de nem csak nekem, hanem mindazoknak, akik örömmel várják az ő eljövetelét. Az elmélkedés során arra próbáltam felhívni a jelenlévők figyelmét, hogy ne felejtjük el azokat, akiknek sokat köszönhetünk, akik az életutunk során, a próbatételek, szenvedések idején mellettünk voltak, kitartottak mellettünk. A jó barát, ahogy a Szentírás is mondja, az aranynál is nagyobb kincs.

A hallgatóság a kezdeti tartózkodás után fokozatosan átvette az ima hangulatát, szinte átalakult a szabad tér ahol a közös imára sor került. A plébános hogy éli meg azt, amikor hallgatóságból hívek lesznek?

Ez a Jó Isten ajándéka vagy csodája, hogy ha a nézőkből, hívőkből közösség lesz. Szentmisét terveztem, de éreztem, hogy erre talán majd egy-két év múlva kerülhet sor. Végül igeliturgiát tartottam, majd a szentolvasmányok felolvasása után jött a prédikáció, és végül a Miatyánkkal zártam.

Az igeliturgiára egykori katonatársak előtt került sor.

1984–86 között – lassan 30 éve lesz – töltöttem a katonai szolgálatomat Leni – Zajda laktanyában. Gyakran büntettek még minket, ha szentmisére mentünk, de akkor is elmentük, mert szükségünk volt az imára, a szentmise közös élményére. És most megéltük azt, hogy azok is meghallgattak, akik annak idején tiltottak, esetleg büntettek a szentmisén való részvételért. Számomra nagyon nagy élmény volt az is, hogy kitartottak a végéig. Öröm volt látni a gyerekeket, akiket a labdázásból hívtam imára. Végigülték az igeliturgiát és nagy érdeklődéssel figyeltek. Az imádság hatására valóban csodák történnek. Az imádság az egy olyan hatalmas erő, amit sajnos, sokan nem ismernek, pedig Jézus ő maga is

mindig imádkozott. Mikor azt mondtam, hogy mindenki lapozzon a saját élete könyvében, és keresse meg azt az oldalt, ahol szülei vagy nagyszülei tanították, hogy „kislányom vagy kisfiam mondd velem együtt...”, és sokan hiába lapozgatnak előre, vagy hiába lapozgatnak hátra nem találják ezt az oldalt, mert szüleik, nagyszüleik óriási nagy mulasztást követtek el. Biztos vagyok abban, hogy azért jó néhányan a szívük mélyén azért ezeket az összeragasztott oldalakat őrzik. Aki Istenhez kiált, az nem szégyenül meg. Számomra is nagy élmény volt, hogy sokan keresték azt az oldalt. És én is örömmel lapozok mindig oda, ahol látom, hogy a nagymamám vagy például az édesanyám vagy édesapám, mondták, hogy imádkozzunk.

A mai napon keveredtek az egyházi-, vallási elemek a katonaemlékekkel.

A 2011-es találkozó során merült fel az a gondolat, hogy ha már itt van egy pap, akkor imádkozzunk is, és ők ezt nem kérték. Erre a találkozóra már konkrét kérésként fogalmazódott meg a szentmise gondolata.

Végül a szokásos kérdés: hogyan járul hozzá a gördeszka Isten szolgálatához?

Az internetezők is felismerték a Szentléleknek azt az ajándékát, amit itt a gördeszka fog össze: azt írták, hogy új „domboszkó”. Igazából nem új, hanem az a Domboszkó, aki 1888-ban halt meg. (Bosco Szent János, eredeti nevén Giovanni Melchiorre Bosco Ochienna olasz katolikus pap). Ha lett volna gördeszka, egész biztos vagyok benne, hogy a gyerekek kedvéért megtanult volna gördeszkázni. Mivel nem volt gördeszka, ő egyensúly-számokat mutatott be a híveknek. Kifeszített egy kötelet két fa közé, aztán azon zsonglórkodott. De gondoljunk a legsportosabb pápára, Boldog II. János Pálra, aki nem csak túrázott a hegyekben a fiatalokkal, nem csak biciklizett velük, hanem jól sielt is. A sielés is egyensúlyjáték igazából. Tehát a játék, a legszuperebb és leggyorsabb pedagógiai eszköz.

A mostani pápa is azt mondja, hogy ne féljete a jósgától és a szeretettől, tehát mosollyal és szeretettel kell közelednünk egymáshoz. Ebben segít nekem is a gördeszka.

Szinte sugárik belőled állandóan a tettvágy, a tenni akarás, a valamit átadni másoknak. Mit jelent számodra a mindennapi tevékenységben ez a fajta kitárulkozás, ez a fajta közvetlenség?

Ez biztos, hogy egy karizma. Isten ajándéka, a Szentléleknek az ajándéka. Menjünk oda vissza, amikor én kispap voltam. A kispapok gyakrabban gyónnak, ezt azért mindenki sejtí, és én is hetente, kéthetente mentem a lelki vezetőmhöz, és a szentelés előtti időszakban mindenki úgy érzi, hogy alkalmatlan. És én is elmentem, és mondtam neki, hogy „Szerintem én nem vagyok alkalmas erre. Nem vagyok elég okos, eléggé rátermett”. És akkor ő, aki évek óta ismert engem, azt mondta, hogy tényleg nincsen akkora fejed, mint egy földgömb Zolikám, de olyan nagy szíved van. És ezt így mondta, hogy lehet az egy egyetemi professzor, vagy egy óvodás, öt percen belül te nagyon komoly dolgokról tudsz vele beszélgetni, és megérinted a szívét. De ez nem emberi erő, ez egy olyan nagy ajándék, amit azóta is mindig megköszönök. Soha nem tulajdonítom saját magamnak, ez nem az én ügyességem.

Mindenkinek van egy ajándéka. Minden plébános kapott ilyen ajándékot. Véleményem szerint az igazi probléma nem a paphiány, hanem a hívőhiány. Persze papból is kevés van, de igazi hívőkből van nagy hiány. Az elmúlt negyven év megtette a hatását, mert megcsinálták az embereknek a hitét. És hogyha nem kap a pap tényleg pozitív visszajelzéseket a környezetéből, a hívei közül – mert mindenkinek szüksége van pozitív visszajelzésekre – akkor kimerül.

Puskás Béla

◆ *Keletfa*

Minőség és tradíció

T-900 TÖLGY

◆ *Keletfa*

H-4405 Nyíregyháza,
Lujza u. 6.

Mobil: 36 (30) 638-4220

Tel.: 06 (42) 460-782

Fax: 06 (42) 460-783

www.keletfa.hu

kövessen facebook-on is a magyar
kellékgyártókat!

www.facebook.com/funeralhungary

A temetkezési szakma átfogó honlapja:
www.funeralhungary.com